

UTGIVEN AV FÖRENINGEN FÖR SKOGSKULTUR R.F.

Skogs- bruket

BEKANT
TIDNING I
NY FÖRPACK-
NING

1
2025

Årets skogs- entreprenör Martin Laurila

”Med en positiv attityd kommer man långt!”

• sidan 8

Styrelsekvinnorna i
Ålands skogsvårds-
förening

• sidan 24 •

Novias populära
distanstudier till
skogsbruksingenjör

• sidan 14 •

REDAKTION

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Björn Stenmark, tfn 050 527 2309
bjorn.stenmark@skogscentralen.fi

Redaktionschef

Daniela Andersson, tfn 0400 414 082
info@skogsbuket.fi

Layout och grafisk form

Eva Tordera Nuño | molbe

UTGIVARE

Föreningen för Skogskultur r.f.

Adress: c/o Daniela Andersson
Drakabergsvägen 29
10210 Ingå

foreningen.for.skogskultur@gmail.com
www.skogskultur.fi / www.skogsbuket.fi

REDAKTIONSÅD

Björn Stenmark
Siv Vesterlund-Karlsson
Robert Lindqvist
Robert Lindholm
Mickel Nyström

UTKOMMER 6 GÅNGER PER ÅR

Följande nummer utkommer 2025:
nr 2/21.4, nr 3/16.6, nr 4/1.9,
nr 5/27.10, nr 6/22.12

WEBBANSVARIG

Robert Bamm, BAMM!

E-TIDNING

Textalk Group, Prenly.com

ANNONSFÖRSÄLJNING

Jonny Åstrand, ansvarig för Österbotten
för klassisk spalt- och sidannonsering
06 347 0608, cjcenter@petalax.fi

Är du intresserad av skraddarsydda
annonsersamarbeten och paketpriser?
Kontakta verksamhetsledare och
redaktionschef Daniela Andersson.

PRENUMERATIONER OCH ADRESSÄNDRINGAR

Atex Software Oy
Tfn 03 4246 5396, vardagar kl. 8–16
skogsbuket@atex.com

PAPPER

MultiOffset 100g/120g

TRYCKERI

Grano Oy, Vasa

ISSN

0037-6434 (print)
2737-209X (online)

Pärmfoto: Daniela Andersson



Skogsbruket

1
2025

Innehåll

- 3 Ledare
- 4 Aktuellt
- 8 Årets Skogsentreprenör
- 14 Flexibelt till skogsbruksingenjör
- 21 Statliga skogar
- 24 Vill vara en röst för ”gröna” skogsägare
- 28 Månadens krönika
- 29 ”Finländare vill ha hängselbyxor”
- 33 Hälsningar från Sverige
- 34 Virkesmarknaden
- 36 Fråga professorerna
- 37 Finner gratis medicin i skogens apotek
- 40 Skogstankar
- 43 Rapport från skogsstudierna
- 44 Under kronorna
- 46 Mat & skog
- 48 Till din tjänst
- 50 Föreningen för Skogskultur informerar



LEDARE

Finns det en framtid för självverksamheten?



Björn Stenmark
chefredaktör och ordförande i
Föreningen för Skogskultur r.f.
Foto: Alvar Stenmark

Inom skogsbruket har självverksamhet bland skogsägare länge utgjort en viktig hörnpelare. En stor del av de skogar vi skördar i dag har tidigare skötts av skogsägarna själva. Många slitsamma timmar har satts på att ta hand om såväl planteringar och skötsel av unga skogar, som avverkning när tiden varit inne.

OCH MED INDUSTRIALISERINGEN och den ökade användningen av våra skogar kom effektivare metoder med i bilden. Maskinerna gjorde arbetet lättare, och steg för steg började skogsbolagen effektivisera skogsskötseln. Utvecklingen gick från att man först skötte om slutavverkningar med maskin till att väldigt få skogsägare i dag utför gallringar själva. De flesta har företag att sköta de jobben.

Planteringar och skötsel av unga bestånd har hört till de jobb som en del skogsägare ännu har försökt ta hand om själva i mån av kunskap och möjlighet. Många väljer dock att köpa tjänster av företag eller att blunda för de arbeten som borde utföras för att få en välproducerande skog i framtiden. Skogsägare har samma utmaningar som alla andra vad gäller användningen av sin dyrbara fritid. För att få pengar ur skogen bör man vara medveten om att det krävs både tid och eventuellt pengar, eftersom skogen måste tas hand om på ett eller annat sätt.

Väljer man alternativet att vara självverksam kan man hastigt ställas inför dilemmat att man har en kunskapsbrist i hur man utför arbetet. Här har hela skogsbranschen en viktig roll i att stöda de skogsägare som vill bli mera självverksamma. Ser vi inom branschen en möjlighet till samma trend som man kan se inom andra områden? Många vill odla sin mat själv och ta andra steg som för dem närmare ett aktivt och självverksamt liv. På nätet finns instruktionsvideor och annan form av information. Råd finns även i form av den nytryckta boken Skogsbrukets handbok. I någon mån kan man också få råd av skogliga organisationer för hur man ska utföra jobb, men möjligheten till hjälp för detta varierar. Även kurser ordnas i någon mån för intresserade skogsägare och om det börjar finnas mera intresse för en ökad självverksamhet är detta garanterat en plats för tillväxt. Ser vi möjligheterna och vill vi hjälpa skogsägare som vill bli mera självverksamma?

5 frågor till månadens skogsägare

LARS-ANDERS INGMAN

Jord- och skogsbrukaren Lars-Anders Ingman på gården Styrmans i Sibbo värnar om sin skog som varit i släktens ägo i århundraden. Han är illa berörd över hur skogsägarna behandlas då nya ellinjer ska dras och efterlyser lyhördhet hos bolagen.

Berätta om din skog!

Min skog är nästan 100 hektar runt släktgården Styrmans i Massby i södra Sibbo där jag bor. Så har jag också cirka 40 hektar i Paipis. Jag är jordbrukare, odlar spannmål och hö åt hästar och så har jag skogen till.

Skogen är mycket grandominerad men där finns av allt. Lövskog finns det minst av men jag försöker lämna lite och tänka på viltbuskage. Då man är den här ålderns mänska så ser man hur synen på skogen förändrats under åren. Kanske finns det små utmaningar att ställa om sin egen tankevärld. Man är uppfödd med att björk och löv är ett ogräs som ska bort. Det var ju ett 1970-80-tals tankesätt. Då värdesattes bara gran och tall. Det var det man skulle ha i skogarna.

Jag har förnyat skogen ganska mycket men det finns både gammal och ny. Min pappa, som jag tog över gården efter, lämnade mycket oavverkat på grund av att de så kallade rysshuggningarna eller kineshuggningarna gjorde att Sibboskogarna blev likåldriga. I början av 1900-talet var det nämligen kineser på Söderkulla gård som högg ganska hårt för försvaret och ved till huvudstaden. Det skulle vara slätt så att fienden inte kunde gömma sig. Det fanns omfattande kalytor på den tiden.

Jag tycker själv att jag gjort många slutavverkningar och planteringar. Och har mycket gallringsskog.

Hur sköter du skogen?

Just nu gör jag bottenröjning på en första gallring. Jag gör alla botten- och slyröjningar själv i mån av möjlighet. Planteringar försöker jag sköta själv med familjens hjälp. Jag gick den ett-åriga studentlinjen i Västankvarns lantbruksskola år 1984. Där lade skogslärare **Bjarne Andersson** grunden till mitt skogskunnande. Senare deltog jag också i hans skogsägarskurser. Motorsågen har jag inte mycket använt för tillfället. Jag anlitar Södra skogsreviret att sköta resten. Jag var i går och tittade på förstagallringen, som jag håller på att röja, tillsammans med Revirets insruktör **Niklas Furu**. Vi gick också upp en rå som jag var lite orsaker på. Nog händer det alltid någonting så gott som varje år i skogen. Det är lite efter Bjarnes lära, man ska sälja lite varje år, så att det blir jämnt med både toppar och dalar. Jag försöker utgå från skogens behov.



För jordbrukaren, orienteraren och skidåkaren Lars-Anders Ingman i Sibbo betyder skogen både ekonomi och rekreation.

Vad betyder skogen för dig?

Den betyder ekonomi och rekreation. Jag trivs i skogen på min fritid. Vi har generationsväxling på gång med sonen. Han trivs också i skogen via hobbyn och deltar i skogsjobb. Jag brukar skämta att vår "släktbelastning" är att ha orientering som hobby och då behövs skogen. Jag orienterar aktivt i både Jukola och Kadaverloppet i Sibbo. Kadaverloppet kommer ursprungligen från universitetsvärlden i Norge. Den som var sist ut ur skogen blev årets kadaver. Och efter tävlingen skulle det festas och den som var sist upp följande morgon var årets kadaver. Vi har dock skippat festandet här i Sibbo.

Det finns inte en dålig orienteringsskog skulle jag säga. I så fall är det en tät snårskog eller ett kalhygge fullt av ris. Nog njuter man förstås av en jämn botten fri från kvistar och störande undervegetation.

Var får du information om skogen?

Olika former av litteratur och diskussioner med folk i branschen. Tidningarna Skogsbruket, Maaseudun Tulevaisuus och Landsbygdens Folk. Via Reviret får jag information som medlem. Min skidkompis är Stefan Borgman (skogsbroskingsingenjör) och då diskuterar vi skog och ventilerar åsikter. Jag skidar mycket fortfarande och försöker hålla igång. Årets mål är Vasaloppet. Det blir 25:e gången jag är med.

Hur ser du på skogens framtid?

Skogen växer och mår bra! Men politiken är ju polariserad och man hoppas att det fanns en gyllene medelväg. Det borde vara lättare som skogsägare att sköta om sin skog. Finland behöver skog, den har en stor ekonomisk betydelse. Man måste kunna lita på informationen så att man kan sköta skogen på bästa möjliga sätt, både med biologisk mångfald och vilt i åtanke. Man vill ju göra så bra som möjligt.

Det som jag oroar mig för och tycker illa om är de här ellinjerna som dras kors och tvärs i ens skogar. Det är något jag inte förstår att man i det skedet inte mera ser skogen som kolsänkor utan bara som ett bra ställe att överföra ström. Det har vi sett allt för mycket av här i Sibbo då vi är nära Helsingfors. Fingrid planerar igen en ny 110 kilovolts ellinje och de ser mycket trista ut. Var är miljöorganisationerna nu? De är nog annars så kritiska till att avverka skog men då det gäller den gröna omställningen och att avverka för ellinjer så ser de inga problem. Det blir man lite bitter på. Jag förlorar fem hektar skog per kilometer ellinje. Det växer ju ingenting där och får heller inte växa. Kompensationen är minimal och det byggs billigt. Jag bad om att de skulle bygga med högre elstolpar så att själva skogslinjen kunde vara smalare. Men det blev för dyrt sa bolaget.

Det sägs att ekonomiskogarna är trädåkrar men nog ser jag det ändå som skog. Man försöker själv sköta skogen mångsidigt på bästa sätt och öka mångfalden. Det blir ju en gammal skog med tiden. Jag tycker det är lite lustigt att många skryter om Sibbo storskog (nationalpark). På 1980-talet var det en helt vanlig ekonomiskog, inte märkvärdig på något sätt. Och nu 35-40 år senare talar man om urskog och gammal skog. Gammal skog blir det ju med tiden oavsett. Det är bara att lämna skogen och låta tiden gå. Man får bara inte ha bråttom med skogen. Den går inte att sköta med kvartalsekonomi. •

SKOGSÄGARENS DAG

Pricka in lördagen den 29 mars i din kalender. Då arrangerar Skogscentralen **Skogsägarens dag fullspäckad med information och synvinklar för skogsägare som redan har grundkunskaper i skogs- och naturvård samt erfarenhet av skogsägande.**

Skogsägarens dag ordnas via Teams den 29 mars klockan 9-12. Programmet är på svenska.

Aktuella teman:

klimathållbar användning av skogen, främjande av en mångsidig skogsnatur och skogsägandets olika skeden. Detaljerat program publiceras inom kort på Skogscentralens webb.

Det kostar inget att delta men anmälan behövs. Länk till anmälan hittar du på metsakeskus.fi/sv/skogsagarens-dag. Närmare information sänds efter anmälan.



– Ni har namngett den här torrfulan efter mig?
– Ja, pappa tyckte att den påminde om dig; gammal, grå och torr!

Citatet

Jag hoppas att kommande generationer har förståelse för skogen och dess skötsel. Skogen får inte bli ett spöke där man bara himlar sig över avverkningar. Finland lever långt på skogen som resurs, vilket vi ska vara stolta över. Avverkningar ger återväxt och varje skogskifte är unikt. Vi måste berätta varför vi sköter skogen på ett visst sätt.

Martin Laurila,
Årets Skogsentreprenör 2024

Läs mer på sidan 8.

5 frågor presenterar månadens skogsägare som kan vara allt från den vanliga skogsägaren till storägare.

DET HÄNDER I SKOGEN JUST NU



Skogsbruksingenjör
Henrik Holmberg från
Södra skogsreviret lotsar
oss genom skogens skeden
just nu i slutet av februari
fram till slutet av april
då nästa nummer (2) av
Skogsbruket utkommer.

Skogens kretslopp

Under februari är dagarna ännu kalla. Men då solen skiner värms trädstammarna upp och det blir bart nedtill nära marken. Snön som faller från kvistarna sliter med sig torra barr, små kvistdelar och bark. De syns bra på snön. Om vintern har varit riktigt kall faller träden mera barr, för vissa barr klarar inte vinterns torka.

Bra att tänka på som skogsägare

- ✦ Det är dags att ha alla papper färdiga för skogsskattedeklaration och mervärdesskattedeklaration.
- ✦ Följ om möjligt med om älgar står mycket i känsliga plantskogsfurugårder under vintermånaderna. Speciellt nyligen genomröjda plantskogar kan vara bra att ha under extra uppsikt.
- ✦ Ännu hinner du planera nya skogsvårdsåtgärder och virkesaffärer. Har du områden som behöver förnyelse eller gallring så är det lämpligt att planera både menföres- och sommaravverkningar.
- ✦ Med förhandsröjning och plantskogsröjning som utförs i rätt tid säkerställer du skogens tillväxt och ökar inkomsten från din skog. Om snöläget tillåter röjning, så är risken för att rotröta sprider sig via kapade barrträdstubbar mindre på vinterhalvåret än på sommarhalvåret. Det är möjligt att söka metka-stöd efter utförd plantskogsröjning. Ingen förhandsanmälan behövs, kom bara ihåg att stödet måste sökas senast inom 6 månader efter att arbetet inlett.
- ✦ Hur mår dina skogsvägar och vägtrummor efter avverkning och vinter? Lägg in en beställning på sommarens vägkantsslätter, dikesrensningar, trumbyten och grustransporter. Man kan även få metka-stöd för grundförbättring av skogsbilvägar. För väglag är det viktigt att dessa frågor behandlas och beslutas om på årsmötet.
- ✦ Enligt erfarenhet ska du klyva veden till påsk och flytta den torra veden under tak vid midsommar.
- ✦ I april är det bra att granska plantbestånden. Har vintern, älgar eller sorkar skadat plantorna? Har alla plantorna som planterades i fjol överlevt vintern? Behövs det kompletteringsplantor?
- ✦ I maj kan du påbörja sådd och plantering. Kompletteringsplanteringar är bäst att göra tidigt på våren.
- ✦ Uppdatera skogsbruksplanen speciellt om en generationsväxling står för dörren. ●
- ✦ Har du gjort förnyelseavverkningar är det dags att planera och boka markberedning, plantering och kanske gödslning under kommande växtperiod.
- ✦ Ta hand om stormskador och snöbrott. Enstaka träd utgör ingen fara och kan gott lämnas för att öka mängden död ved i skogarna. Lägg fokus på större ansamlingar så du undviker insektsskador i sommar. Kom ihåg att lagstadgad anmälan om användning av skog till Skogscentralen ska lämnas in också för avverkning av vindfällen.



TEXT NINA MYLLYKANGAS, SKOGSCENTRALEN

Nominera en mottagare av Pro skog-priset

Pro skog-pris ska återigen delas ut i landskapen. Kanske känner du någon eller några som gjort gott för skogsbruket och skogsnäringen i landskapet där du bor eller där du äger skog? Nominera senast den 19.4!

PRO SKOG ÄR en utmärkelse som de regionala skogsråden delar ut. De vill belöna en person, en arbetsgrupp, ett företag eller någon annan samsammansättning som arbetat aktivt eller innovativt för skogsbruket eller skogsnäringen. Pristagaren ska genom sitt arbete ha ökat samarbetet mellan

aktörer, främjat en positiv verksamhetskultur och kommunicerat aktivt.

Skogsråden utser pristagarna i vår I landet finns 14 skogsråd, som alla årligen utser en vinnare var. I Österbotten och Nyland delar man ut ett pris per landskap, medan till exempel Egentliga Finland och Satakunta tillsammans utgör området Sydvästra Finland och således delar på ett pris.

Skogsrådets medlemmar representerar skogssektorns företag, den offentliga förvaltningen, föreningar och intressegrupper. Finlands skogscentral koordinerar skogsrådets verksamhet, även om de inte är en del av

Skogscentralen. Skogsrådets viktigaste uppgift är att göra upp de regionala skogsprogrammen, något som är extra aktuellt i år då nya, regionala skogsprogram för 2026–2030 görs upp.

De regionala skogsråden utser Pro skog-pristagarna under våren och ordnar under försommaren evenemang där prisen överlämnas. Mottagaren får ett diplom och en trädplanta enligt eget val.

Lämna in ditt förslag på en värdig Pro skog-pristagare genom att fylla i formuläret på Skogscentralens webbplats: www.metsakeskus.fi/sv/pro-skog-priset ●

Tidigare pristagare

Österbotten

2024 • Stundars museiby för sin satsning på att bevara timmerhuskonsten.

2023 • Det kvinnliga nätverket Skogsglantan, som spider kunskap om skogsägande till målgruppen på ett jordnära sätt.

2022 • Malax kommun för strategisk satsning på offentligt träbyggande.

Nyland

2024 • Tage Fredriksson för att aktivt ha deltagit i grundandet av och verksamheten i Bioenergi rf.

2023 • Annikka Selander för mångårig och tvåspråkig informationspridning om hållbar skogsvård och naturhänsyn.

2022 • Carl-Johan Jansson för långsiktigt och målmedvetet arbete för ett hållbart skogsbruk samt **Hakevuori Oy** för att aktivt ha befrämjat hållbar skogsvård och användning av skogsenergi samt för aktivt samarbete med flera yrkesläroinrättningar.

Sydvästra Finland (Egentliga Finland och Satakunta)

2024 • Salon Metsätiimi för arbetet med att ge barn och unga inblick i skogens möjligheter som arbete och hobby.

2023 • Metsuritrio för fräsch och positiv kommunikation kring skogsbranschen via sociala medier.

2022 • Pohjolan Metsä- ja Arboristipalvelu Oy för aktivt arbete för hållbart och mångsidigt skogsbruk.



Salon metsätiimi mottog Pro skog-priset i sydvästra Finland i fjol. På bilden syns Rasmus Lönnfors från skogsvårdsföreningen Metsänhoitoyhdistys Salometsä, Minnamari Tuovinen från Skogscentralen, Jarmo Markkanen från föreningen Salonseudun luonnonsuojeluyhdistys och Anna Laakkonen från 4H-föreningen i Salo. Foto: Minna Rautalin, Skogscentralen.



”Livet vore ganska tungt om man var negativ hela tiden”

Att jobba i skogen är nog det mest givande och tillfredsställande jobbet. Det är en arbetsmiljö jag helst väljer. Det är självständigt, mångsidigt och omväxlande. Jag äter då jag är hungrig och är inte beroende av andra. Om det är bra ”fiilis” så kör man på tills det är klart, säger Årets Skogsentreprenör 2024 Martin Laurila med ett leende.

TEXT OCH FOTO
DANIELA ANDERSSON

MAN KAN INTE ANNAT än att smittas av Martin Laurilas positiva framtoning. Vi har försökt boka in både belöningsceremoni, lunch, intervju och fotografering sedan innan jul men har inte sjukdomar sumpat våra bokningar så är det vädret. Och vädret så till vida att då det snöar så plogar Laurila högst antagligen vägarna runt om i Västnyland och är det halt så sandar han. Det hör också till hans arbetsbild fast han helst är i skogen om han kan välja. Men trots fallerade planer går inte världen under. Allt är möjligt enligt Laurila, och han störs inte det minsta av ändrade planer i sista minuten. Och lugnet och optimismen smittar av sig.

– Livet vore nog ganska tungt om man var negativ. Själv har jag klarat mig med en positiv attityd. Visst finns det dagar då allt jävlas men det blir ju inte bättre att ta ut det på andra människor. Mina problem är inte deras sak och så börjar alla bara må sämre. Med en positiv attityd kommer man långt, säger Martin Laurila.

Han prisar sin arbetsgivare och sina kollegor och framhäver vikten av en bra stämning på arbetsplatsen.

– Männskorna i vårt arbetsteam har alltid varit trevliga och hjälpsamma. Fast grävmaskinen sjunkit ner i ett träsk, för att nu ta ett extremt exempel, så tar man sig ur det med bra samarbete, och vi hjälper varandra. Det är viktigt. ↪

Den som tänker positivt har roligt på jobbet. Inget blir bättre av att sura, säger årets skogsentreprenör 2024 Martin Laurila.

PROFIL

Martin Laurila

Ålder: 29 år.

Familj: Sambo och två jakttaxar.

Bor: I Karis där han också är född och uppvuxen.

Jobbar: Som egenföretagare huvudsakligen för C-E Grönroos Ab i Karis. Jobbar inom axeln Kyrkslätt–Hangö–Kimitoön.

Bakgrund och studier: Grundade Firma Laurila Martin 2016. Utexamineras som lantbruksentreprenör från Hyria i Hyvinge 2014. Påbörjade studier inom mark- och anläggningsbyggsektorn men drogs snabbt ut i arbetslivet på grund av skriande efterfrågan på arbetskraft. Har även jobbat som lantbruksarbetare.

Motto: Med en positiv attityd kommer man långt!

På fritiden: Gillar att laga mat. Det är viktigt för mig att ha ordentlig mat med i skogen. Jag klarar mig inte på en köpt färdigsallad eller korvsmörgåsar. Det räcker inte för att orka. Att sitta stilla i en maskin en hel dag är inte optimalt för hälsan så jag balanserar upp det med att röra på mig. Främst vardagsmotion med hundarna i skogen. Min sambo jagar aktivt och jag är med då jag hinner.

Aktuell: Utсед till Årets skogsentreprenör i Svenskfinland 2024 av Föreningen för Skogskultur med följande motivering:

”Martin Laurila är en entreprenör som tack vare sin erfarenhet och sin positiva attityd är en fröjd att arbeta med! Det är Martins yrkesskicklighet, flexibilitet och inställning till arbetet som fick oss att nominera honom. Hans personlighet är verkligen en tillgång i branschen! Han ger ett intryck av ödmjukhet och en genuin yrkesstolthet. Vilket i kombination är mycket värdefullt.” Laurila nominerades av skogsbruksingenjören på Raseborgs stad, Mats Wikström.

Martin Laurila är mycket glad och överraskad över utnämningen Årets Skogsentreprenör. Presentkortet till järnhandeln Bema Center i Karis och yxan sponsrad av Fiskars kommer väl till pass. Utnämningen är heller inte helt obekant då han känner pristagare från ett par år tillbaka.

Markberedare

Martin Laurila började som lantbruksarbetare redan under studietiden och tänkte sig en framtid inom lantbruk.

– Jag jobbade på en husdjursgård och skötte allt från åkerarbete, så som sådd och tröskning, till ladugårdsarbete. Jag trivdes verkligen med det arbetet men arbetsläget inom jordbrukssektorn i området blev tyvärr märkbart sämre då flera gårdar slutade med verksamheten.

Skogen som arbetsmiljö har också alltid fascinerat honom så det ena ledde till det andra och i dag jobbar han huvudsakligen som entreprenör åt C-E ”Calle” Grönroos i Karis. Markberedning är hans specialitet så grävmaskinen är en bekant plats men han handskas med lätthet med Calles hela maskinpark.

– Jag är maskinförare hos Calle och gör allt från markberedning, skogsdikningar, våtmarker och energiveds-avverkningar till snöunderhåll på vägarna i trakten. Jag sköter också själv all förflyttning av maskinerna mellan arbetsställena.

När vi gör en del av intervjun per telefon håller han precis på att sanda vägarna i Västankvarn i Ingå. Efter samtalet kör han till Karis för att tvätta maskinen som ”ser alldeles bedrövlig ut”.

Utnämningen Årets Skogsentreprenör går oftast till en entreprenör som sköter avverkningar och gallringar maskinellt. Själva markarbetet i skogen är minst lika viktigt.

– Min arbetsfilosofi är att en markberedning är som mest lyckad då ingen ens märker att arbetet är gjort fast viktiga ingrepp utförts. Och med det menar jag att man rumsterar om så lite som möjligt i skogen. Många gånger har jag blivit uppringd av skogsägaren som undrar om jag alls varit på plats. Och då är jag nöjd. Det ska ju inte se ut som ett slagfält efter att jag varit där.



Säkerhet är a och o vid utkörning.



Skogen är en lugnande och fin arbetsplats. Martin Laurila hinner njuta både av vackra soluppgångar och -nedgångar under en arbetsdag.



Martin lotsar med van hand den tunga maskinen i blixthal nedförsbacke.



Martin Laurila hoppas att kommande generationer förstår sig på skogen. Skogen får inte bli ett spöke där man bara himlar sig över avverkningar. Vi i Finland ska vara stolta över vårt gröna guld, säger han.

– Efter att ha jobbat mycket med våtmarker och skydd av vattendrag tillsammans med WWF så får man ett annat perspektiv. Också för stora bolag, Raseborgs stad och andra kommuner så är det ju viktigt att jobbet sköts snyggt och med så lite ingrepp som möjligt i naturen. Det är så lätt för utomstående att kritisera på basis av vad de ser då de inte förstår teorin och praktiken i arbetet vi gör.

Njuter av omgivningen

Laurila är nog en av de få människor som inte verkar känna någon stress överhuvudtaget. Hemligheten är väl förutom den positiva attityden även att han trivs samt självständigheten i arbetet och ett genuint intresse för skogen.

– Jag är ingen nio till fem-arbetare. Jag känner arbetsplatserna och kan fritt planera arbetet. Bästa resultat får man då samarbetet med skogsägaren fungerar. Man lyssnar på önskemål och försöker uppfylla dem i mån av möjlighet men föreslår också egna lösningar.

Laurila gillar att ha ett tydligt mål för arbetsdagen som han försöker uppnå trots att det ibland betyder att dagen blir längre. Han jobbar enligt behovet för uppdraget.

– Sen är ju skogen en lugnande och fin arbetsplats. Jag kan nog påstå att jag hinner njuta både av vackra

soluppgångar och solnedgångar under en arbetsdag trots att jag sitter i en maskin.

Förutom att Laurila njuter av vackra skogar, observerar fina sjöar och annat i omgivningen så talar han också mycket i telefon eller lyssnar på poddar. Laurilas effektiva arbetsdag är åtta timmar. På det tillkommer service, förflyttning, tankningar och annat tänkbart. Han är också väldigt insatt i kraven för skogscertifieringar och uppmärksammar alla naturvärden, skydd av vattendrag, krav på död ved och skyddszoner i sitt arbete.

– Man måste koncentrera sig och då kan man inte sitta och skrolla i telefonen. Markberedningar brukar gå på 1,5–2 hektar per dag beroende på arbetslag. Och sen är det förflyttning till en ny plats. Och det gillar jag. Jag skulle inte vilja sitta dag ut och dag in på samma till exempel byggarbetsplats.

Skogen erbjuder många jobbalternativ och är en pålitlig resurs för framtiden då den sköts hållbart.

– Utmaningen är väl hur man ska hålla sig i skick till 68 års ålder så man orkar och kan jobba till pension. Andra utmaningar är väl platsspecifika. Om man till exempel är på en extremt våt och mjuk mark så gäller det att hålla huvudet kallt så man inte sjunker in med dyra grävmaskiner. I sådana fall känns arbetsdagen lång.

Min arbetsfilosofi är att en markberedning är som mest lyckad då ingen ens märker att arbetet är gjort fast viktiga ingrepp utförts.



Rensning av energived längs vägkanter kräver precision.



Energiveden lämnas i prydliga högar vid vägkanten.

Laurila förstår inte alls en sådan arbetskultur som förhållig företagare som ständigt arbetar.

– Man behöver semester och ledig tid för återhämtning, annars sitter man inte här många år till. Det är förstås klart att man under högsäsong jobbar för fullt eller enligt behov men där emellan kan man passera på att få in ledig tid så man orkar mer i det långa loppet.

– Andra utmaningar kan vara till exempel då man avlägsnar energived vid vägkanter så att man står med maskinen på själva vägen. Man måste ju uppmärksamma annan trafik på vägen och det kan uppstå farliga situationer om folk inte bryr sig om varningsskyltarna eller varningsljusen. Då kan det bli besvärligt fast man vidtagit alla försiktighetsåtgärder. Och vid halt väglag är det ännu mer viktigt.

Skogen är framtiden

Så länge som arbetet är givande och omväxlande så hålls motivationen på topp.

– Jag är relativt social och gillar att kommunicera med uppdragsgivarna. Här måste jag ju nog säga att jag märkt en markant skillnad hos skogsägarna. Ännu för fem år sedan då den äldre generationen ägde skogarna så kom de till skogen själva personligen och talade och diskuterade. Det var en hederssak. I dag finns det många som aldrig sett sin skog och inte heller är intresserade av den. Det är trist.

– Jag hoppas att kommande generationer har

förståelse för skogen och dess skötsel. Skogen får inte bli ett spöke där man bara himlar sig över avverkningar. Finland lever långt på skogen som resurs, vilket vi ska vara stolta över. Avverkningar ger återväxt och varje skogsskifte är unikt. Vi måste berätta varför vi sköter skogen på ett visst sätt.

Han hoppas att användningen av skog inte försvåras för skogsägarna. Man måste kunna bestämma om sin skog.

– Skogsskötsel baserar sig ju på hållbarhet. Skogen är en förnybar resurs som är på topp då användningen av plast ska minskas. Efterfrågan på bioråvaror har aldrig varit större, och det gäller att hänga med i utvecklingen. Det är viktigt.

Martin Laurila ser sin framtid i skogen på ett eller annat sätt.

– Knappast gör jag exakt samma jobb för evigt. Arbetsbilden förändras säkert naturligt men jag ser mig själv nog att jobba med och i skogen.

För tillfället är han mycket nöjd med tillvaron.

– Jag är glad över att Calle, min arbetsgivare, har möjlighet och intresse att hålla en modern maskinpark. Det är lätt att arbeta för honom. Man behöver inte sätta tid på onödig service utan kan koncentrera sig på att få själva arbetet gjort. Jag tänker speciellt på att om en slang går sönder på grund av att den är gammal så går hela arbetsdagen åt till att jaga en ny och serva maskinen. Moderna maskiner ger arbetsergonomi, ökar smidigheten och minskar servicebehovet under själva arbetets gång.

C-E Grönroos tackar

Martin Laurilas arbetsgivare C-E ”Calle” Grönroos är glad och uppmuntrad över Laurilas utmärkelse.

– Det är bra att vårt jobb uppskattas! Så här har vi försökt jobba på över 10 år i skogsbranschen. Mitt motto har alltid varit att man jobbar på och försöker göra så bra som möjligt från början, konstaterar Grönroos.

Calles företag har ett mycket bra rykte och är omtyckt och väl anlitat i området.

– Det är fint att vårt arbete uppskattas. Jag har alltid lärt ut så som jag själv också jobbar i skogen. Man ska vara självgående, trivas med att jobba själv och ha självdisciplin och det har alla våra anställda. Man ska vara stolt över sitt arbete och tycka om det som man gör fast det inte alltid är roligt. Ibland är det allt annat än roligt.

– Inom skogsbruket så måste man ta speciellt hänsyn till att vi är på en annan markägares mark och ta hänsyn till deras önskemål och principer och samtidigt följa alla skogsregler och lagar. Det mest utmanande är att ibland behöver man förklara för markägaren att man inte alltid kan uppfylla deras önskemål på grund av detta.

Den andra utmaningen är väderförhållandena och terrängen.

– Jag som entreprenör har allt ansvar. Alla vill oftast ha allt samtidigt tidmässigt och då måste man hålla kunderna nöjda. Det är många faktorer som spelar in. Jag försöker ge mitt allt alla gånger.

Grönroos startade företaget 2005 som torventreprenör åt Keikkilä.

– Ni känner till hur det gått med torvbranschen. Så omställningar är inget nytt för mig. Jag har slutat oroa mig och tar dagen som den kommer. Blir det förändringar så är det bara att ställa om verksamheten. Så har jag ju redan gjort en gång då jag flyttade över från torv till skogsbranschen. Skogen bör huggas, skötas och högläggas. Jag ser inga orosmoment för tillfället där.

– Det handlar inte om vilka maskiner man har utan om vem som sitter i dem och håller i spakarna. Visst hjälper de topputrustade maskiner med bra bärighet som vi har men inte har vi några extra specialutrustningar, det är kunskapen hos arbetarna som är special. 🍷



Laurila nominerades av skogsbruksingenjören på Raseborgs stad, Mats Wikström (till vänster). Priset delades ut av Föreningen för Skogskulturs styrelseledamot Robert Lindholm (till höger).

ÅRETS SKOGSENTREPRENÖR

Det är nu åttonde gången Föreningen för Skogskultur ordnade den populära tävlingen Årets skogsentreprenör.

De viktigaste kriterierna för att kunna nomineras till Årets Skogsentreprenör är att personen jobbar som företagare i skogen, med till exempel skogsmaskiner, grävmaskiner eller med motorsåg, röjsåg eller annan lättare utrustning. Juryn fäster stor vikt vid att personen har ett välrenommerat tekniskt kunnande och kunskaper i bland annat skogs- och naturhänsyn samt arbetarskydd och -säkerhet.

Vem som helst, skogsproffs eller glad amatör, kan nominera en eller flera kandidater. Man kan också nominera kandidater tillsammans. De viktigaste kriterierna för att kunna nomineras är att personen jobbar som företagare i skogen. Bolagsformen spelar ingen roll.

Föreningen för Skogskultur tycker det är väldigt angeläget att lyfta våra skogsbruksentreprenörer och ge dem synlighet.

Man kan redan nu nominera kandidater till Årets Skogsentreprenör 2025. Skicka in ett fritt formulerat förslag. Det är speciellt viktigt att motivera varför personen, eller företaget, förtjänar utmärkelsen. Här gäller det inte enbart att berätta vad arbetet och uppdragen gäller. Kvaliteten på arbetet och till exempel förmågan att bemöta kunderna är av betydelse.

Kom också ihåg att uppge kontaktuppgifter till både entreprenören och dig själv.

Årets skogsentreprenör i Svenskfinland premieras med ett presentkort. Dessutom presenteras entreprenören i Skogsbruket genom en personintervju. Också personen som nominerat vinnaren premieras. Skicka in förslaget på info@skogskulturforslag.fi.

Juryn för tävlingen Årets Skogsbruksentreprenör består av styrelsen för Föreningen för Skogskultur r.f. Utnämningen görs i höst.

Tidigare vinnare i Årets skogsentreprenör i Svenskfinland

2023 Andreas Sjölander, Åland

2022 Mauri Verhola, Pojo

2021 Oy Parforest Ab, Pargas

2020 Karl-Gustav Lindh, Kronoby

2019 Christian Blomqvist, Kimito

2018 Magnus Träskman, Karis
Sven Eriksson, Ekenäs

2017 Anders Lindfelt, Kronoby

Flexibelt till skogsbruksingenjör

– ”Det var en oemotståndlig chans”

TEXT & FOTO
JOHANNA HÄGG

Yrket skogsbruksingenjör lockar, men heltidsstudier i Ekenäs rymms inte i livspusslet. När Yrkeshögskolan Novia hösten 2023 erbjöd en distansutbildning till skogsbruksingenjör tog 50 personer chansen. Vi träffade hälften av dem under en närstudiedag i Vasa då de fick lära sig kartkunskap och testa mobilappens gps-precision.

TJUSNINGEN I UTBILDNINGEN till skogsbruksingenjör finns i balansen mellan teori och praktik. Perfekt för den som vill vara ute i naturen och lära sig praktiska skogsfärdigheter men samtidigt fördjupa sig i skogsbruket och dess roll som hörnsten i ett hållbart samhälle.

– Vi får lära oss om allt från dendrologi till virkesanskaffning och hur man hanterar en motorsåg. Det är verkligen en mångsidig utbildning, och jag gillar mixen av teori och praktik. Vårens skogsmaskinskurs ser jag verkligen fram emot. Tänk att en stadspojk som jag ska få hoppa in och provköra en riktig skogsmaskin, säger **Frans Hultén**.

Frans Hultén är uppvuxen i Jakobstad där han också bor i dag med sin familj. Han jobbar som brandman på Österbottens räddningsverk och trivs bra, men eftersom yrket är fysiskt krävande tänker han att det kan vara bra



Emma Granfors kollar mobilens GPS-precision med hjälp av appen GPSTest, som visar realtidsdata om satelliter och signalstyrka.



Anders Hjortman visar intressanta kartlager för blivande skogsbruksingenjörer. På sajten paikkatietoikkuna.fi kan man bland annat jämföra historiska flygbilder med nutid, studera var flygekorrar trivs, samt var det finns sura sulfatjordar och grundvattenområden.

att ha ett ben till att stå på i arbetslivet. Intresset för skog blev seriöst först i vuxen ålder, då Hultén och hans fru köpte hus och behövde ved.

– Jag fick ta ved ur svärmors skog och det var nog då jag blev intresserad, både av skogens ekologi och ekonomi. Jag ville vidareutbilda mig och utbildningen till skogsbruksingenjör kändes rätt för mig. Om jag som familjefar ska lägga fyra år på studier så ville jag åtminstone att studierna skulle vara på yrkeshögskolenivå.

Utnyttjar alla luckor i vardagen

Att flytta till Ekenäs för att studera på heltid var inte ett alternativ för Frans, men distansutbildningen passade honom perfekt eftersom han skiftarbetar och kan studera på förmiddagar då barnen är i skolan. För studiekompisen **Emma Granfors** är det kvällar och helger som gäller. Hon arbetar heltid i familjens skogs företag G-Step i Petsmo, Korsholm och har barn i skolåldern som har hobbyer på fritiden.

– Jag tar vara på alla luckor jag hittar i vardagen. Det är toppen att studierna är så flexibla, föreläsningarna finns inspelade så jag kan lyssna på dem när det passar mig. Men friheten kräver också självdisciplin. Håller man inte studietakten är det lätt hänt att man halkar efter, säger hon.

Granfors har varit med i familjens skog sedan barnsben. Efter en lång karriär inom mentalvården valde hon att byta bransch och studerade till skogsserviceproducent. Hon hade just fått sin yrkesexamen våren 2023 och börjat jobba när hon såg möjligheten att studera till skogsbruksingenjör på distans.

– Det var en oemotståndlig chans, klart jag måste ta den! Jag vet inte vart det leder, för arbetsfältet för skogsbruksingenjörer är så brett. Jag ser fram emot våra praktikperioder då vi får bekanta oss närmare med olika arbetsmöjligheter, säger hon glatt.



Här brukar Emma Granfors och studiekompisarna ha kaffepaus under närstudiedagen, i Yrkeshögskolan Novias utrymmen på Brändö i Vasa.

Närstudiedag med kartkunskap

Två kvällar i veckan ses gänget online på kvällsföreläsningar, och en fredag i månaden träffas de på riktigt för att ha en gemensam närstudiedag. Den här fredagen håller **Anders Hjortman** en föreläsning i kartkunskap i Yrkeshögskolan Novias lokaler på Brändö i Vasa. Han visar olika intressanta kartlager som man kan plocka fram på Lantmäteriverkets geodataportal paikkatietoikkuna.fi och förklarar på vilket sätt de kan vara till nytta i skogsbruksingenjörens arbete.

Hur bra går det att lära sig om skogen på distans?

– Det finns nog en del utmaningar. I vissa sammanhang skulle undervisningen gärna få vara mer konkret, men närstudiedagarna är rätt få. I de kurser jag har hållit hittills tycker jag ändå att det har gått helt bra, säger Hjortman, som började jobba som timplärare på Novia i november 2024.

Den varierande kunskapsnivån hos de studerande är också en utmaning. Många arbetar i skogsbranschen, en del av dem gör redan typiska arbetsuppgifter för

skogsbruksingenjörer men behöver bevis på sin kompetens, och så finns det studerande som är helt nya i branschen. Det gäller att hitta rätt nivå på undervisningen så att alla hänger med.

– Det roligaste är att få vara ute i skogen med gruppen och diskutera frågeställningar om skogsbruk, säger Hjortman.

Uppgift: gps-precision i Kvevlax

På eftermiddagen samlas gänget i Kvevlax, Korsholm, för att kontrollera hur bra smarttelefonernas gps-appar fungerar i verkligheten. I sin rygsäck har Hjortman en specialutrustning för gps-precision som används för att

korrigera den gps-position som en vanlig mobiltelefon ger. En del studerande jämför resultatet med Hjortmans siffra och konstaterar att det är dags att köpa ny telefon.

Hjortman delar in sina studerande i grupper och skickar ut dem men varsin karta. Deras uppgift är att hitta det utmarkerade råmärket under snön och kontrollera hur väl platsens koordinater stämmer med verkligheten i skogen.

Hjärngymna på allt högre nivå

Många studerande är skogsägare själva eller jobbar med skog i någon form. Under det första studieåret var en del av innehållet bekant för många, men andra året är tuffare. ➔



Kartkunskap i teori och praktik. Här är de blivande skogsbruksingenjörerna på väg in i Kvevlaxsskogen i Korsholm. Längst fram går Anders Hjortman och Markus Lindberg.



I sin rygsäck har Anders Hjortman en specialutrustning för GPS-precision som används för att korrigera och förbättra den GPS-position som en vanlig mobiltelefon ger. En del studerande konstaterar att det är dags att skaffa ny telefon.



Anders Hjortman förklarar hur man kan kolla mobilens GPS-precision med hjälp av appen GPSTest, som visar realtidsdata om satelliter och signalstyrka.



Varför stirrar alla på mobilen? De kollar mobilens GPS-precision med hjälp av appen GPSTest, som visar realtidsdata om satelliter och signalstyrka.

Framöver ska de bland annat lära sig GIS-analys, en teknik som kombinerar kartor, databaser och analysverktyg för att hantera och bearbeta geografisk information.

– Studierna blir mer krävande vartefter, det är minsann hjärngympa och det tar mycket tid att sätta sig in i olika teman. Om man ska studera vid sidan om ett heltidsjobb gäller det nog att skala bort allt annat. Men det är också roligt att lära sig nya saker och lära känna nya människor med olika bakgrund, säger **Markus Lindberg** från Solf i Korsholm.

Lindberg sköter distansstudierna vid sidan av sitt jobb på B2 Impact där han är chef för företagets IT-utvecklingsteam.

Både yrkes- och yrkeshögskoleexamen på distans

Bredvid honom står **Frank Hjulfors** från Källby, som är rektor och lärare i Ytteresse skola i Pedersöre. Distansstudier är bekant för Hjulfors, han har tidigare tagit en yrkesexamen inom skogsbranschen på distans och avklarat några kurser inom ingenjörsutbildningen via öppna yrkeshögskolestudier.

– När den här möjligheten kom ville jag ta den, och jag har fått tidigare studier till godo. Jag började investera i skog för tolv år sedan och då visste jag inte mycket, men jag har lärt mig på vägen. Kanske utökar jag familjeföretagets verksamhet med tjänster inom skogsvärdering, vi får se.

Hjulfors är en av flera i gruppen som konstaterar att det märks att distansutbildningen är ett pilotprojekt, och att skolan är lite ovan med arrangemanget med allt vad det innebär. Lärarna har ändå varit mycket lyhörda och villiga att ändra på och förbättra olika arrangemang. Det finns en del konstruktiv feedback att ge, men i det stora hela är alla

nöjda och väldigt glada över att ha fått den här möjligheten.

– Speciellt roligt är det att vi har fått ha Anders Hjortman som lärare nu under hösten, han har mångårig erfarenhet från branschen och har varit ett värdefullt tillskott, säger Hjulfors.

Kommer det fler chanser?

Den pågående distansutbildningen till skogsbruksingenjör är en punktinsats för att svara på behovet av skogsbruksingenjörer i Österbotten. De som har fått tillräckligt med studiepoäng nu under de första två åren med öppna yrkeshögskolestudier blir i vår antagna som examensstuderande, och slutför de sina studier enligt planen får de ingenjörsexamen 2027.

– Det finns i nuläget inga planer på att starta en ny motsvarande grupp. Det betyder att de kommande kurserna som hör till utbildningen bara hålls en gång, så det gäller att få det att passa, konstaterar **Johnny Sved**, som är utbildningsledare vid institutionen för bioekonomi vid Yrkeshögskolan Novia.

Av de 50 personer som inledde studierna till skogsbruksingenjör är ungefär 35 aktiva fortfarande. Majoriteten av studerandena kommer från Österbotten, men några kommer från Nyland, Åboland och Åland. Åldersfördelningen är mellan 25 och 55.

– Distansstudier på den här nivån kräver en viss mogenhet och ett stort eget engagemang. Praktikperioderna blir extra viktiga. Vi har samarbetspartners som gärna tagit emot studerande och också tagit sig tid att handleda dem på plats. Det är värdefullt.



Johnny Sved, utbildningsledare vid institutionen för bioekonomi vid Yrkeshögskolan Novia.

Sociala skogsbruksingenjörer behövs

Johnny Sved är tacksam för den konstruktiva feedback och de utvecklingsförslag som studerande har gett hittills. Det har bland annat kommit önskemål om att få vara mer i fält under närstudiedagar och göra fler företagsbesök. Novia kommer att utvärdera utbildningen och fundera på fortsättningen.

– Det behövs fler skogsbruksingenjörer, speciellt sådana som både har baskunskaper i skogsbruk och sociala färdigheter. Arbetsbilden är social, för skogsbruksingenjörer jobbar mycket med skogsägare, konstaterar Johnny Sved. 📍

VAD HANDLAR DET OM?

- Näringslivet i Österbotten behöver fler agrologer och skogsbruksingenjörer. Därför valde Yrkeshögskolan Novia att erbjuda en flerformsutbildning till agrolog/skogsbruksingenjör i Vasa med start i oktober 2023.
- Av 75 studerande valde 50 inriktningen skogsbruksingenjör och 25 inriktningen agrolog.
- De två första åren av utbildningen består av öppna yrkeshögskolestudier i Vasa. Distansstudierna kombineras med intensiva närstudiedagar ungefär en gång i månaden. De hålls främst i Vasa, men kan också ordnas på andra orter i Österbotten.
- Distansstudierna sker på webben och efter de två första studieåren anholder studerandena om studierätt för examen. De som påbörjade studierna hösten 2023 beräknas få sin yrkeshögskoleexamen inom naturbruk (240 studiepoäng) år 2027.
- Tidigare var det endast möjligt att utbilda sig till agrolog/skogsbruksingenjör på svenska genom dagstudier vid YH Novias enhet i Ekenäs.
- Trots att utbildningen är flexiblar och på distans är den lika omfattande som den ordinarie utbildningen i Ekenäs. Innehållet är det samma och utbildningens längd blir totalt fyra år.
- Vill du studera till skogsbruksingenjör på Yrkeshögskolan Novia i Ekenäs? Ansökningstiden är 11–25 mars 2025.



Emma Granfors, Frank Hjulfors, Markus Lindberg och Jonas Törnqvist har hittat det utmärkta råmärket på sin karta, och kollar nu om koordinaterna stämmer med verkligheten.



Finska forstföreningens journalistresa till Södra Karelen och Södra Savolax lockade med ett besök vid gränsen i Jukajärvi i Sulkava kommun.

Forststyrelsen och Gränsbevakningsväsendet: ”Friktionsfritt samarbete vid gränsen i öster”

Forststyrelsen, som förvaltar en hel del skog vid gränsen mot Ryssland, samarbetar med Gränsbevakningsväsendet om och i skogen. I Jukajärvi i Södra Savolax hyr gränsbevakarna 1 300 hektar övningsområde för utbildning och annan verksamhet. Samarbetet fungerar utan problem. Men hur ser man på skogen i detta specifika fall?

TEXT OCH FOTO
DANIELA ANDERSSON

DET ÄR NÅGOT speciellt med gränsbevakningen, gränssonen i öst, försvaret och försvarsutrustning. Kanske något onåbart eller hemlighetsfullt av förekommen anledning. Ett territorium bara vissa inbjudna får ta del av på grund av sekretessen. En domän som åtminstone jag personligen inte är helt bekant med och insatt i. Förrän nu.

Vår 1 300 kilometer långa gräns mot Ryssland och gränssonen, upp till tre kilometer bred, är förbjudet område. Patruller, id-kontroller och speciallov krävs för att röra sig i markerna. Det är väldigt korrekt, högtidligt och man förstår att det är allvar.

Till Gränsbevakningsväsendets övnings- och skjutområde i Jukajärvi i Södra Savolax, cirka 50 kilometer från själva gränsen, kommer man inte utan personlig inbjudan. Det var huvudorsaken till att jag omedelbart ropade ja efter att det damp ner en invitation till skogsresa för journalister just till Jukajärvi arrangerad av Finska forstföreningen. Förutom att man skulle få bekanta sig med Gränsbevakningsväsendets och Forststyrelsens samarbete vid gränsen skulle man få en presentation och uppvisning av specialgränssjägerutbildningens utbildningsutrustning. Läs vapen. Det gjorde jag åtminstone. Och rätt hade jag

delvis fast vi inte fick testa utrustningen i praktiken (jag frågade), annat än att hålla i dem och bekanta oss med dem. Utrustningsdemonstrationen blev som ett slags bonus, för skogen var förstas huvudorsaken till besöket.

Normal skogsskötsel

Forststyrelsen förvaltar totalt 12,6 miljoner hektar mark och vattenområden i Finland. Det är nästan en tredjedel av hela landet. Det 1 300 hektar stora området vid Jukajärvi är därmed en droppe i havet men inte mindre betydelsefullt för det. Tvärtom.

– Vi är mycket nöjda med samarbetet med Gränsbevakningsväsendet i Jukajärvi-området, konstaterar regiondirektör **Eeva-Liisa Jorri** från Forststyrelsen.

Faktumet är ömsesidigt även från samarbetspartens sida. Jukajärviområdet används givetvis inte enbart av Gränsbevakningsväsendet. Eftersom det är en statsägd skogsfastighet så sköts den normalt med skogsbruksåtgärder enligt konstens alla regler. För skogsbruket ansvarar Forststyrelsen Skogsbruk Ab som förvaltar den statliga skogen.

Aleksi Minkkinen, som är skogsexpert på Forststyrelsen Skogsbruk och ansvarig för skogsbruket på övningsområdet, guidar oss genom skogen för att visa



Regiondirektör **Eeva-Liisa Jorri** på Forststyrelsen är mycket nöjd med samarbetet med Gränsbevakningsväsendet i Jukajärvi-området.



Aleksi Minkkinen, som är skogsexpert på Forststyrelsen Skogsbruk Ab, är ansvarig för skogshandlingen på övningsområdet.

vissa objekt. Vi vandrar uppför en ås till ett nyavverkat skifte, en första gallring. Det är inga märkvärdigheter och det ser ut som det ska. Minkkinen är proffsig och går systematiskt igenom skötselåtgärderna i skogarna. Han svarar seriöst på journalisternas ibland märkliga frågor. Han intygar att skogen inte skadas av övningarna och att allt sker i samförstånd. Om någon av övningarna kräver att enstaka träd avlägsnas så får man göra det. Övningar görs med alla infanteriets vapen.

Dödisgropar

Förekomsten av istidens dödisgropar på området är stor jämfört med södra Finland. Vi stannar vid en stor dödisgrop bevuxen med främst barrträd. Här avverkas inte men gränsbevakningen använder området för övning.

– Man får använda men inte förstöra, poängterar **Aleksi Minkkinen** och **Eeva-Liisa Jorri**.

På området som berikats med många vattendrag, sjöar, källor, kärr och mossar, anammas helt vanliga skogsbruksåtgärder. Skydd och restaurering av vattendrag hör till strategin, och målsättningen i naturresursplaneringen är biologisk mångfald med naturvårdsträd, ekologiska korridorer och allt vad det innebär.

Skyddspolisen granskar

Arrendeavtalet med Gränsbevakningsväsendet görs i femårsperioder. Skogsskötseln schemaläggs enligt Gränsbevakningsväsendets övningstidtabeller. Största delen av Forststyrelsens skogsbruksarbete utförs av underleverantörer och Skyddspolisen genomför en säkerhetskontroll av alla som arbetar i området.

All form av obehörig vistelse på området är förbjuden, även i luften. Ibland förrirrar sig människor in på området, borttappade eller av nyfikenhet, men här gäller inte allemansrätten.

Gränssonen övervakas bland annat med drönare. Något som journalistkåren även får en uppvisning i av gränsbevakarna.

Skogen i gränssonen är överlag vanliga ekonomiskogar i privat ägo. Tillträde till zonen beviljas för skogsarbete eller andra godtagbara uppgifter. Det betyder att ett stort antal betrodda medborgare deltar i övervakningen av gränssonen, vilket är bra och gör människor mer medvetna om vad som händer i gränssonen.

– Hur är läget vid gränsen just nu? undrar journalisterna.

Läget vid gränsen är lugnt. Inget att informera om, säger representanterna från Gränsbevakningsväsendet.

De vill inte fotograferas överhuvudtaget, vilket jag respekterar.

Jukajärvimarschen

Gränsbevakningsväsendet har övat på området Jukajärvi sedan 1950-talet. Den legendariska Jukajärvimarschen firade 70-årsjubileum 2022 och utförs fortfarande enligt tradition: 40 kilometer med full utrustning och packning (50–60 kilo) på ryggen.

Läget vid gränsen är lugnt. Inget att informera.

Specialgränssjägarna utbildas för uppdrag i nöd- och krigstid, till exempel krävande spaningsuppdrag. I utbildningen ingår allt från vapen, skytte och gerillaträning till kommunikation och sjukvård och naturligtvis gränspatrullering. Alla får ledarskapsutbildning

på minst underofficersnivå. Gränssäkerhet, skjututbildning och underrättelseverksamhet är ledorden.

Svenska pansarvärnsvapen

Besöket avrundas med pannkockt kaffe över öppen eld och tilltugg vid den vackra sjön Jukanjärvi. Till sist får vi den utlovade förevisningen av infanteriets, specialgränssjägerutbildningens, utbildningsutrustning. Här får vi dock inte fotografera.

Uppdukade på ett långbord är allt från svenska pansarvärnsvapen och kulsprutor till prickskyttegevär och vanliga stormgevär. Här finns också specialkikare, stridsväst, tunga hjälmar med precisionskikare och annan utrustning för att lokalisera mål, till exempel för att stödja artilleri. Vi får också känna på ryggsäcken som bärs under övningarna. Den är tung som synden och inget att avundas.

Jag har alltid uppskattat militär korrekthet, saklighet och tydlighet. Inga överflödiga ord, inga tolkningar eller vaga kommentarer. Alla detaljerade frågor besvaras med:

– Låt oss inte gå in på detaljer.

Det som inte uttalats är inte sagt. 📌



Traditionellt kaffe vid Jukajärvi avrundade dagen.

Kvinnorna är på frammarsch inom skogsbruket på Åland. Jenny Sundqvist och Emilia Ekström till höger är yngre jordbrukare som tagit plats i styrelsen för Ålands skogsvårdsförening.

KVINNOR PÅ FRAMMARSCH

Vill vara en röst för ”gröna” skogsägare

Emilia Ekström ställde upp för återval efter tre år i styrelsen för Ålands skogsvårdsförening. Ett bevis på att hon trivs med uppdraget. Numera sitter två kvinnor i föreningens styrelse sedan även Jenny Sundqvist blivit invald. De båda ser sig i första hand som företrädare för nya och yngre skogsägare – oavsett kön.

TEXT & FOTO
HELENA FORSGÅRD

EMILIA EKSTRÖM HAR suttit i styrelsen för Ålands skogsvårdsförening sedan 2022. Hon är utbildad agrolog vid yrkeshögskolan Novia i Ekenäs och jordbrukare på heltid tillsammans med maken Erik och hans syster. Deras företag står på flera ben. De driver bland annat ett "kvighotell" med plats för 270 djur och har dikor. De odlar lök, chipspotatis och foder åt djuren, och till gården hör cirka hundra hektar skog.

Jenny Sundqvist tog plats i styrelsen 2024. Hon är också agrolog och jobbar som rådgivare för husdjur vid Ålands hushållningssällskap. I fjol våras tog hon dessutom officiellt över sitt barndomshem i Hammarland och när det gäller driften av den gården tänker hon fortsätta i sin fars fotspår. Det betyder att hon håller dikor som går på naturbeten. Till gården hör cirka 70 hektar växtlig skogsmark.

Kom i rätt tid

Ålands skogsvårdsförening hade en ambition att få in kvinnor i styrelsen och var på jakt efter lämpliga kandidater. Emilia Ekström var en av dem och för hennes del kom frågan om hon kunde ställa upp i en lämplig tid. Hon var nybliven skogsägare och intresserad av skogsbruk, men hon kände samtidigt att hon ville lära sig mer och då var styrelseuppdraget en bra plattform. Efter flera småbarnsår längtade också efter givande "kaffebordsdiskussioner med andra vuxna". Hon var, kort sagt, mogen för en ny utmaning.

– Med styrelseuppdraget fick jag en bra anledning att vidga mina egna skogskunskaper. Jag insåg också att jag inte behöver vara en skogsexpert för att sitta i styrelsen. Det finns redan flera sådana där. Jag kan i stället vara en röst för nya "gröna" skogsägare. I dag finns många som ärvt skog men som varken har kunskap om eller erfarenhet av skogsbruk, säger hon.

Hennes första treårsperiod gick ut vid årsskiftet. Hon ställde upp för omval och blev vald för en ny lika lång period.

Får egen kunskap

Jenny Sundqvist berättar i stort sett samma historia som Emilia när det gäller uppdraget i skogsvårdsföreningen. Hon var nybliven skogsägare och hon bodde i rätt kommun – ett mål för föreningen är nämligen att få till så stor spridning som möjligt över Åland när det gäller styrelsemedlemmarnas hemorter.

Sundqvist hade förvisso en rätt fulltecknad kalender med ett heltidsjobb och en generationsväxling på kommande. Men eftersom ett skogsinnehav ingick i övertagandet av gården visste hon att hon förr eller senare måste engagera sig i skogsbruket och bättra på de egna kunskaperna.

– Med styrelseuppdraget fick jag så att säga anledning att ta tag i skogen och det finns många nya skogsägare där ute som är i min sits. De äger skog men har inte skogen i ryggmärgen. Det är bra att också de är företrädare i

styrelsen, säger hon.

Ekström och Sundqvist trivs bra med styrelseuppdraget. Det finns medlemmar av "alla sorter" i styrelsen och andan är god.

– De övriga är intresserade av vårt perspektiv som nya och yngre skogsägare och vi får gehör för våra åsikter, säger de.

De är överens om vad de vill se mer av i föreningens regi: fler kurser och mer uppsökande verksamhet för att få tag i också de skogsägare som har relativt små arealer.

– Även om man har ett litet innehav behöver det skötas om, säger Jenny.

Enbart för kvinnor

På Åland, liksom på andra håll i Svenskfinland, har ett nätverk bildats för skogsintresserade kvinnor. De har hittills gjort studiebesök bland annat på en plantskola och på Ålands skogsindustriens anläggning.

– Det är bra att nätverket finns. Det fyller säkert en funktion. Många kvinnor kan känna sig obekväma med att ställa frågor i en samling av idel skogskunniga män, säger de båda.

– Jag deltar gärna om ämnet är intressant och tiden passar mig, säger Ekström.

– Samma här, säger Sundqvist. Men för mig personligen är det inte lika viktigt med en renodlad kvinnogrupp, huvudsaken är att man träffas och delar kunskap.

Ska skötas om

När det gäller den egna skogen har Emilia och Jenny samma ambitioner – den ska skötas om så att den växer och mår bra.

– Vi hade nyligen en genomgång med en instruktör från skogsvårdsföreningen om kommande åtgärder i skogen och just nu är det mest röjning som står på agendan. Vi försöker göra det vi hinner själva. Vi har också en anställd i vårt jordbruksföretag och han kan jobba i skogen om det uppstår luckor i det övriga arbetet. Men för större åtgärder anlitar vi entreprenörer, säger Ekström.

Jennys pappa var intresserad av skogsbruk och självverksam så långt tiden räckte. Skogen som nu är i Jennys ägo är därmed i bra skick och det finns skiften i olika åldrar, från nyplanterat till avverkningsmoget. – Jag har beställt en ny skogsbruksplan och planerar kommande åtgärder efter den. Jag är dock realistisk vad gäller mina egna insatser. Jag har varken tid eller möjlighet att jobba desto mer i skogen. Pappa har lovat ställa upp till en viss del, både som rådgivare och som skogsarbetare, och större åtgärder lejs bort, säger hon.

I affärsplanen för gården räknar hon i nuläget inte med större intäkter från skogen. Hon ser den mer som en långsiktig investering som kommande generationer förhoppningsvis får nytta av.

Lugn i skogen

Ekström och Sundqvist säger att skogen ger en bra motvikt till det dagliga arbetet med korna; det är ett arbete som är mer tidspressat och där samma rutiner måste utföras alla dagar.

– I skogen finns ett annat lugn. Visst finns det något att göra där hela tiden men skogen kan vänta. Det kan inte

ett hungrigt eller sjukt djur, säger de.

– Vi har inte för stränga krav på oss själva. Vi har en plan för vårt skogsbruk men om vissa åtgärder inte blir gjorda i år så är det inte hela världen, säger Ekström.

– Förra helgen tog jag en promenad i min skog. Det var en härlig känsla att gå där och se att den var välskött, säger Sundqvist. ♣



Många av dagens skogsägare har ärvt sin skog och har inte skogsbruk i ryggmärgen. – Vi vill vara en röst för dem i skogsvårdsföreningens styrelse, säger Emilia Ekström och Jenny Sundqvist till höger.



Erno Järvinen
skogsråd, chef för Skogs- och bioekonomi-
enheten vid Jord- och skogsbruksministeriet

Även detta år kommer att bli hektiskt inom skogssektorn

Min egen skogsbana började 1995. Då inledde jag mina studier på den forstvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet. Dåvarande professorn i virkesmarknadsvetenskap gav ett utmärkt tips till alla unga forststudenter. Han uppmuntrade oss att följa alla evenemang inom skogsbranschen både i Finland och internationellt. Det har varit gott om både uppgångar och nedgångar. År 2025 ser inte ut att bli något undantag från denna tradition.

ETT GAMMALT FINSKT talesätt säger att den lata räknar upp sina jobb. Inom skogspolitiken sker det dock mycket i år både i Finland och utanför landets gränser. I skogsbranschens omvärld finns det stora frågetecken inte minst med den internationella säkerhetspolitiken. Det har naturligtvis funnits utmaningar också i historien. Efteråt har man kunnat konstatera att skogsbranschens roll alltid varit mycket viktig i alla samhällets konjunkturuppgångar efter nedgångar.

När jag skriver denna kolumn börjar arbetsprogrammet fram till 2029 för EU-kommissionen vara färdigt. EU:s mångfalds- och klimatpolitik påverkar användningen av skogarna och kommer att förbli viktiga helheter i programmet. Dessutom är det viktigt att identifiera möjligheterna med skogsbaserad bioekonomi när EU:s bioekonomistrategi uppdateras. Med hjälp av bioekonomi är det möjligt att minska EU:s beroende av importerade råvaror, förbättra självförsörjningsgraden och ersätta icke förnybara råvaror med förnybara. Lagstiftningen som styr bioekonomins utveckling borde möjliggöra och inte begränsa. Bioekonomin ger redan nu mycket arbete och utkomst, men tillväxtpotentialen är fortfarande stor.

Finland är globalt sett en föregångare inom skogsbaserad bioekonomi. Ett utmärkt exempel på detta är att Finland bjuds in till G20:s initiativ för bioekonomi. Initiativet inleddes förra året under Brasiliens ordförandeskap och fortsätter i år under ledning av Sydafrika. Under G20-processen har det beretts högnivåprinciper för bioekonomin och de utgör en utmärkt grund för det fortsatta arbetet.

Mycket återstår också att göra för att slutföra den föregående EU-kommissionens lagstiftningsprojekt. Behandlingen och beredningen av det nationella genomförandet av avskogningsförordningen, den nationella restaureringsplanen för restaureringsförordningen, skogsövervakningsförordningen och förordningen om handel med skogsodlingsmaterial fortsätter.

I Finland förbereder regeringen sig inför vårens halvtidsbudgetmangling och söker febrilt tillväxtområden för att stärka den ekonomiska tillväxten. Utan att glömma existerande produkter finns det gott om höjningspotential i förädlingsvärdet av skogsbioekonomi. Det har till exempel vetenskapspanelen för skogsbioekonomi konstaterat i sina utredningar. I april ordnas dessutom välfärdsområdes- och kommunalval. Också där lyfts skogsfrågorna säkert fram ur både virkesanvändnings- och rekreationssynvinkel. Kommunerna och städerna kan genom sina beslut om byggande påverka användningen av trä i betydande grad.

Trots världens turbulens är mitt budskap till skogsägarna mycket enkelt. Skogssektorn är framtidens bransch. Det lönar sig att sköta skogarna i enlighet med sina egna mål även i fortsättningen. Det allra viktigaste är kanske att underhålla skogarnas tillväxt, hälsa, förnyelseförmåga och mångfald. Den finländska skogsägaren och det finska samhället har helt enkelt inte råd med likadana skogsskador som har setts i Nordamerika och Mellanuropa. När man vårdar skogarna aktivt och beaktar deras mångfald, ger skogarna största möjliga nytta för såväl skogsägaren som hela samhället. 🌲

“Finländare vill ha hängselbyxor”

Stihl säljer för fem miljarder euro på årsnivå runt hela världen, men vissa produkter går inte hem i Finland. I företagets lager i Norden arbetar robotar dygnet runt för att försändelserna ska åka iväg till konsumenterna så snabbt som möjligt.

TEXT & FOTO
JOHAN BACKAS



Stihl har ett mångsidigt utbud med allt från robotgräsklippare till stora kapmaskiner.



Johan Ericsson säger att de modernaste skyddskläderna inte riktigt hittat hem i Finland ännu. Här är det traditionella hängselbyxor som gäller.

I STENKULLEN, UNGEFÄR EN halvtimmes bilfärd från Göteborg, ligger Stihls huvudkontor för Norden. De senaste åren har lagren från de övriga länderna flyttat dit, till ett ultramodernt lager på 10 000 kvadratmeter som i utbyggnaden 2019 fick hjälp av robotar.

Logistikchefen **Per Christian Salvesen** visar de inbjudna journalisterna upp på övre våningen. Bakom ett stängsel ser vi tolv små röda robotar som åker omkring på skenor och lyfter upp lådor och plockar reservdelar som ska skickas till olika delar av Norden.

En robot plockar uppemot hundra reservdelsdelar i timmen. Innan robotiseringen låg medeltalet för en människa på 13–15 delar i timmen.

Robotarna arbetar dygnet runt. På natten förbereder de följande dags arbete genom att plocka om lådorna med reservdelar så att de ligger så optimalt som möjligt för att arbetet ska gå snabbt.

Allt sker genom algoritm styrning.

Robotarna för sedan ner lådorna med reservdelar på marknivå, där människor plockar dem i paket. **Emmie Lincoln** klickar fram en ny beställning på datorn, och genast rullar en låda fram till henne. På datorn står exakt var i lådan den delen hon ska plocka ligger, och dessutom lyser en lampa på just det facket. Datorn visar också hur många exemplar hon ska plocka.

Efter att hon tagit en lämpligt stor låda och lagt reservdelarna i den printas forsedel och adresslapp ut automatiskt.

I motsats till robotarna behöver ihopplockarna ändå inte jobba på natten, utan deras skift börjar som tidigast

sju på morgonen och slutar senast halv sex på kvällen.

Logistikchef Salvesen visar runt i lagret, där det som högst är 14 meter i takhöjd. De höga hyllorna behövs för att såväl stora robotgräsklippare som lövblåsare ska rymmas.

Salvesen säger att det varje dag åker iväg leveranser till Finland, men under hösten är de inte fullpackade.

– Varuhögarna packas in med svart plast så att eventuella tjuvar inte ska kunna se vad det är för varor. Det har faktiskt minskat stölderna, säger Salvesen.

Det tyska familjeföretaget Stihl verkar på en global marknad, med försäljning i 140 länder. För skogsbruket är Husqvarna den största konkurrenten i princip i varje världsdel. **Kjell Svensson**, vd för Stihl i Norden, tror att det är nisch tänket som tagit de två europeiska bolagen så långt.

– Vi har specialiserat oss på skogen och utgått från proffsens behov. Då blir kvaliteten också bra, säger Svensson.

Han jämför med många billigmärken som ofta börjar med skruvdragare och andra verktyg för att sedan gå över till motorsågar.

Då batterierna är på frammarsch också i skogsarbetet räknar han med att nya konkurrenter kommer in på marknaden.

– Det är helt naturligt, lika naturligt som det varit för oss att ta fram gräsklippare, häcksaxar och annat som används i landskapsvård och trädgårdsarbeten.

Stihl har sina trogna återförsäljare runt om i världen som också erbjuder service. De har varit en grundpelare för företaget i många år. Det har samtidigt betytt att märket inte funnits på hyllorna i alla gör det självaffärskedjor som expanderat enormt i Norden de senaste decennierna.

Helt omöjligt är det ändå inte att varumärkets lite billigare konsumentprodukter finns också i de här affärernas sortiment i framtiden, säger **Johan Ericsson**, som är Nordenchef för produktlanseringar.

– Batterimaskinerna kräver inte service på samma sätt. Men en fördel med att jobba med ett begränsat antal återförsäljare är att det är lättare att säkerställa att de har den kunskap de behöver om våra produkter. Det kan

vara svårare när man jobbar med stora affärskedjor. Men förr eller senare tror jag det blir verklighet, säger Ericsson.

När det gäller bolagets försäljning i Finland säger Ericsson att det finns vissa saker som skiljer sig från övriga Norden. En sak är att finländare är priskänsligare än andra nordbor. När de billigaste bensinrörklipparna utan växlar plockades bort för att harmonisera sortimentet knorrades det väldigt mycket i Finland.

– Och häcksaxar säljer vi nästa inga av i Finland, det är intressant. Kanske det beror på att finländare skaffar billigare häcksaxar, säger Ericsson.

Röjsågar och motorsågar går åt bra i Finland, också ↪

Vi har specialiserat oss på skogen och utgått från proffsens behov. Då blir kvaliteten också bra.



Per Christian Salvesen är logistikchef och ser till att leveranserna både från och till det 10 000 kvadratmeter stora lagret går smidigt.



Emmie Lincoln plockar ihop och skickar iväg reservdelarna som robotarna kör fram till henne.



Vid skogsdungen vid huvudkontoret och lagret har Stihl en arena där företagets produkter kan visas upp i timmersport. Enligt Norden-vd:n Kjell Svensson kunde sådana evenemang ordnas oftare.

STIHL®

Företaget Andreas Stihl AG & CO. KG grundades i Tyskland av Anders Stihl 1926.

Har 19 800 anställda globalt och säger sig vara världens största motorsågstillverkare.

Vill vara klimatneutralt år 2028.

Omsättning år 2023: 5,3 miljarder euro.



I Stenkullen nära Göteborg ligger Stihls Nordenhuvudkontor med kontorslokaler, lager och representationslokaler. Pressbild.

de dyrare modellerna. Gustafsson ser det som att proffsen är beredda att betala för kvaliteten.

– En intressant detalj är att vi säljer väldigt många hängselbyxor i Finland. I andra länder går många användare över till modeller utan hängslen. Men kanske finländare helt enkelt håller hårdare på traditionerna.

De senaste åren har Stihl flyttat tillbaka en stor del av produktionen till Europa så att många av företagets produkter i dag görs i Tyskland, Schweiz, Österrike och Rumänien. En del tillverkas ännu i Kina, och också i USA och Brasilien finns fabriker.

80 procent av omsättningen på 5,3 miljarder kommer från USA, där bensinmotorerna ännu lever starka. Gustafsson säger att det finns stora variationer i vad som säljs var.

I Indien säljer vi mycket jordfräsar, som inte alls går åt i Norden längre. I Indien sätter de däck på dem och kör med dem på vägarna till och med. I Sydamerika säljs kapmaskiner med speciella klingor för att kapa bambu, säger Ericsson.

Marknadsföringen är viktig för att nå ut till konsumenterna med vad allt bolaget tillverkar.

– I många länder i Europa har de inte upptäckt röjsågen, utan gallrar med motorsåg. Tänk vad det gör med ryggen under åtta timmars arbetsdagar. Så där har vi mycket jobb att göra.

Stihl använder sig av fyra olika batterimodeller i sina maskiner.

Jag tycker det låter som många. Blir inte användarna frustrerade när inte batterierna passar på flera maskiner?

– Vi har optimerat våra produkter för proffsbruk, och då måste vi ha robusta batterier, vi kan inte ge efterkall på det. Sedan har vi mindre maskiner som skulle bli allt för tunga med stora batterier. Därför måste vi ha också mindre batterier. Vi har anpassat batterierna enligt maskinerna helt enkelt, och inte gjort som många andra märken som anpassat maskinerna efter batterierna, säger Ericsson. 📌



De tolv robotarna åker runt på skenorna och plockar i rask takt fram lådorna som de rätta reservdelarna ligger i. På natten sorterar de om lådorna så de ligger möjligast effektivt inför morgondagens arbete.



Stihl ordnade i oktober en föreläsning av sina nya produkter för journalister.



Jonas Rönberg

Föreståndare, Skogsskadecentrum, Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU)

Docent

Chef för SamNordiskSkogsforskning (SNS) och Nordisk kommitté för Jordbruks- och livsmedelsforskning (NKJ)

Skogens tysta larm

SVENSKA SKOGAR HAR alltid varit en trygghet – en plats för rekreation, arbete och ekosystemtjänster. Om vi lyssnar noga hörs dock ett oroande knastrande och ploppande bland stammarna. Inte av vinden, utan av något mer allvarligt: skogens långsamma förfall. Torkan, stormarna, skadeinsekterna och svampsjukdomarna blir allt fler och allt värre. Skogsskadorna är inget slumpmässigt naturfenomen – de är en varningssignal från ett klimat i obalans och vi kan faktiskt höra när vattenpelarna brister inne i träden, ett sätt att observera trädens stressade situation på.

Under de senaste årtiondena har klimatförändringarna gjort att våra skogar drabbas hårdare än förr. Träden hinner helt enkelt inte med i de snabba förändringarna. Även om det nu ser ut att lätta för en stund gynnar varmare temperaturer och torrare somrar skadeinsekter som granbarkborren, vars angrepp på granskogarna i södra Sverige har legat på katastrofala nivåer. Där skogarna tidigare kunde stå emot angreppen med hjälp av naturlig resistens och kalla vintrar, ser vi nu hur hela bestånd drabbas på kort tid. Samtidigt skapar stormar

mer omfattande skador då marken inte är frusen lika länge, vilket lämnar föryngringsmaterial i skogslandskapet där nya insektsangrepp kan få fäste.

Det är lätt att tro att det här är enstaka händelser, att de extremväder vi ser är olyckliga men isolerade. Men vi vet att så inte är fallet. Vi ser ett mönster. Granbarkborren, som historiskt sett orsakat problem ungefär vart tionde år, härjar nu nästan årligen. Rottickan, en annan smygande fiende, sprids lättare i varmare och fuktigare klimat och kan orsaka rotröta som försvagar trädens stabilitet och kvalitet. Svampen är ju en del av mitt eget forskningsområde och en av de stora utmaningarna är den mänskliga faktorn, man lyssnar inte alltid på de råd som ges och man gör inte behandlingar när de ska göras. Vi lever i en tid av klimatförändring och faktaresistens som är farlig blandning. Här sneglar vi ofta avundsjukt på Finland som har ett helt annat synsätt på rotröta och stubbehandling.

Det är förstas inte bara skogen själv som drabbas. Den svenska skogsindustrin – en av våra viktigaste industrier – står inför enorma utmaningar. Skogsägare ser hur deras livsverk försvagas, virkespriser svänger och osäkerheten ökar. Dessutom ser vi redan

nu effekterna på ekosystemtjänster som vattenrening, koldioxidlagring och biologisk mångfald som tar allvarlig skada när vi inte agerar i tid.

Men vad kan vi göra? Det värsta vore att blunda, att inte lyssna. Anpassad skogsskötsel, där vi planterar trädslag för mer variation i skogen, förädlar plantmaterialet och skapar motståndskraftigare ekosystem, är en del av lösningen. Att minska utsläppen och bromsa klimatförändringarna är förstas en annan men svårare för en enskild markägare att se effekten av. Vi ska inte sluta nyttja och bruka skogen men vi måste tänka långsiktigt och kanske, paradoxalt nog dessutom acceptera att en hälsosam skog inte är fri från skadegörare. Frågan är väl var gränsen går för när påverkan av skador går ut över våra egna mål med skogen.

Vi har en möjlighet att agera – att skydda och stärka våra skogar innan skadorna blir alltför omfattande men frågan är inte längre om vi ska agera, utan hur snabbt vi kan göra det? Med handen på hjärtat, hur många har egentligen förändrat sitt skogsbruk med tanke på vad de ska stå emot om 50–100 år? Skogens knastrande och ploppande ljud är ett nödrop. Lyssnar vi? 📌



VIRKESMARKNADEN

Olli Korhonen, Skogsekonom, Pellervo ekonomiska forskning
Översättning: Lena Härmälä

Konkurrensen om virket kan bli ännu hårdare

Virkeshandeln har gått het de senaste månaderna, trots att skogsindustrins framtidsutsikter är osäkra. Företag permitterar personal för att kunna anpassa sin verksamhet, och i den offentliga debatten spekuleras det om fabriksstängningar. I branschen pratar man just nu mycket om prisutvecklingen och den allt hårdare konkurrensen om virket. De höga råvarukostnaderna försämrar fabrikernas konkurrenskraft.

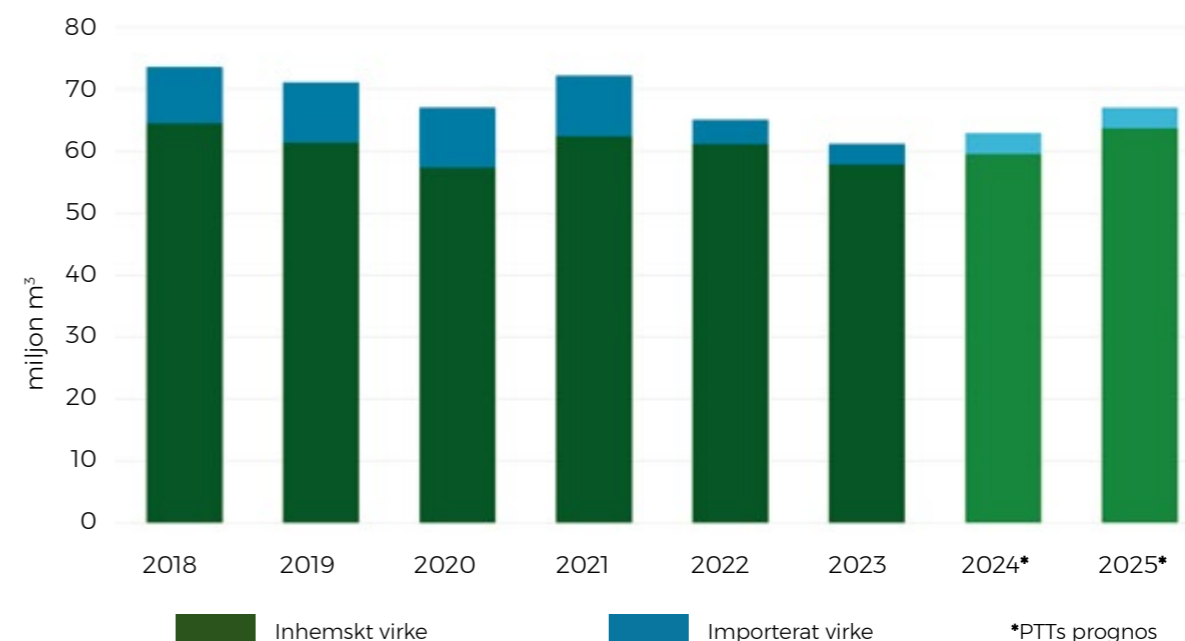
Virkeshandeln tog fart redan i fjol. Då ökade virkesaffärerna enligt Skogsindustrin rfs veckouppföljning med nästan en femtedel. Affärerna ökade framför allt mot slutet av året, både inom timmer och massaved. Prisnivån sjönk en aning jämfört med sommarens pristoppar men har hållits ganska jämn åtminstone fram till början av det här året. I början av januari var det nominella veckopriset på barrtimmer över tio euro högre och priset på massaved över fem euro högre än vid samma tid i fjol.

Aktiviteten på virkesmarknaden handlar om att efterfrågan på inhemskt virke var stor, även om skogsindustrin under de två föregående åren använt mindre virke än under tidigare år. Den starka efterfrågan på inhemskt virke är som bekant en följd av att det är svårt att få tag på utländskt virke i tillräckliga mängder. Bolagen lyckades importera mer virke under fjolåret än i förfjol, men mängderna är fortfarande små jämfört med förr. När importen från Ryssland upphörde försvann drygt åtta miljoner kubikmeter virke från den årliga importen, och effekterna har märkts av i virkesmarknaden i hela Östersjöområdet. Mängden virke som de finska skogarna kan erbjuda är begränsad, så det är svårt att avsevärt öka virkesköpen.

I fjol var mängden rotköp klart större än mängden skog som faktiskt averkades, så industrin har alltså köpt en del virke för att ha i reserv för kommande behov. Men ändå kan man se ett tryck på hårdare konkurrens också i år. Det beror bland annat på den allmänna ekonomiska utvecklingen och på utvecklingen i byggbranschen, då prognoserna spår en försiktig uppgång. En sådan vändning skulle öka konsumtionen av skogsindustrins slutprodukter och höja efterfrågan på virke i Finland.

Skogsindustrins virkesförbrukning

Källa: Naturresursinstitutet, PTT



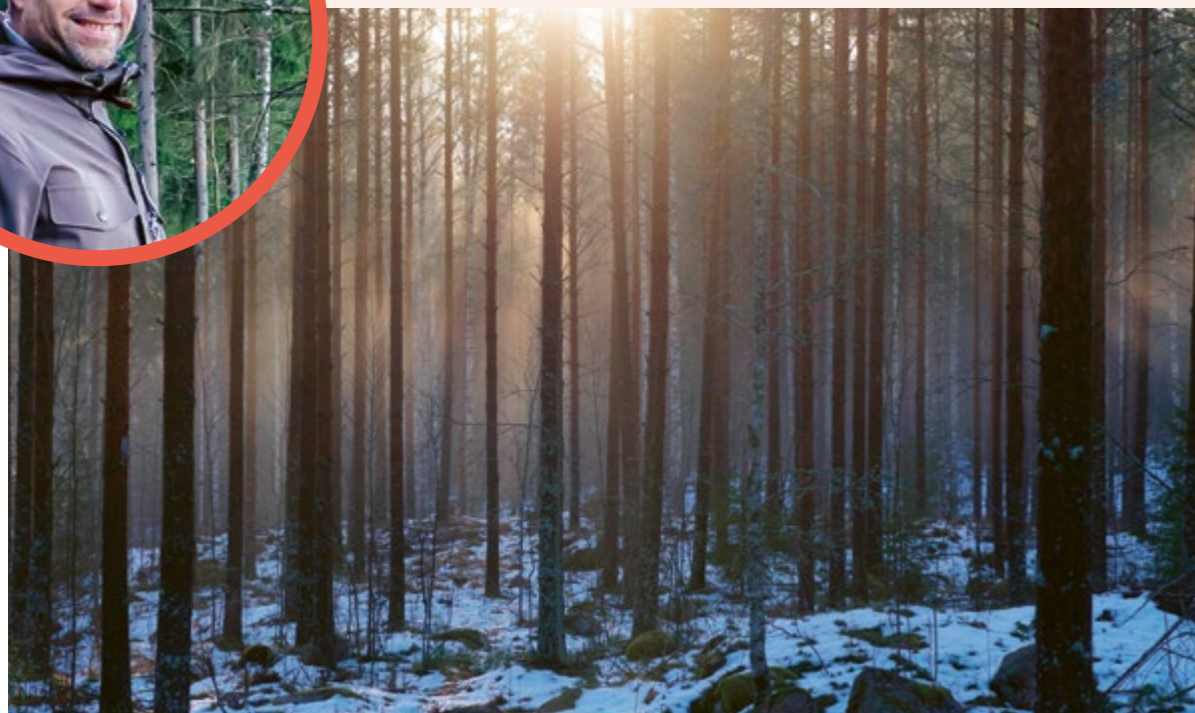
Hur läget utvecklas beror framför allt på konjunkturen. Ett gott tecken är att räntenivån har fortsatt nedåt. Det kan väntas leda till ökad efterfrågan på konsumtionsvaror och byggande. Att dollarn stärkts är positivt för den exportdrivna skogsindustrin. Å andra sidan, nu när **Donald Trump** har installerats som USA:s president kan vi få se amerikanska importtullar, och det skulle även drabba den finländska skogsindustrin.

Förutom det ekonomiska läget inverkar också förändringar i företagets kapacitet och kapacitetsutnyttjande på efterfrågan. I början av året sätter Stora Enso igång en ny kartongmaskin i Uleåborg, och den får mer virke att gå åt. Också bioproduktfabriken i Kemi kan antas förbruka mer virke i år än i fjol eftersom dess produktion i fjol var pausad i ungefär tre månader för att en maskin gått sönder. I sågindustrin minskar investeringarna jämfört med åren innan, vilket är naturligt eftersom det redan har investerats mycket de senaste åren.

För skogsägaren ser det ljust ut på marknaden. Behovet av inhemskt virke är fortsatt stort, och om ekonomin vänder kommer efterfrågan att öka ännu mer. För industrin skulle en återhämtning i efterfrågan på dess slutprodukter innebära att produktionen och virkesanvändningen ökar. Det skulle kräva att industrin köper virke på en marknad där konkurrensen är hård redan nu, och vi kan anta att det skulle märkas i virkespriset och därmed försämrade skogsindustrins lönsamhet. 📌

FRÅGA PROFESSORN

Professor Markku Larjavaara vid Avdelningen för skogs-
vetenskaper på Helsingfors universitet svarar på frågor.



Hugga eller inte hugga? Skogsägaren och grannen kan ha olika åsikt och olika vokabulär för att beskriva sina tankar. Om någon inte förstår vad "figur" betyder när man talar om skogar kan hon eller han ändå ha många värdefulla tankar om skogsvård. Foto: Markku Larjavaara.

MEN GRANNE säger att skogen borde skötas på ett annat sätt kan det bero på att grannen inte förstår sig på skogsbruk. Sådana grannar är dock oftast tysta. Ofta handlar det om att grannen eller någon annan person helt enkelt har andra mål och en annan vokabulär än skogsägaren.

Det finns inget sätt att sköta skogen som är bra för alla. För skogsägaren och aktieägarna i skogsindustriföretagen kan till exempel en stor kalhuggning vara en bra lösning. Samma kalhuggning är dålig för grannen, vars utsikt från sommarstugan förstörs, och för en fågelintresserad helsingforsare som vandrar i området. I Finland är situationen enkel. Som huvudregel är det skogsägaren som bestämmer vad som händer i hennes eller hans skog. Men det finns undantag. Genom lagstiftning och ekonomiska incitament kan vissa skogsägare till exempel fås att plantera och sköta plantskogen flitigare än utan förnyelseskuldighet och metka-stöd. För skogsbruket har det också betydelse att skogsägaren inte får bestämma om tätheten av älgar och vitsvanshjortar i sina skogar.

Om vokabulären för skogsvård skiljer sig åt blir det svårt att föra en diskussion. Till exempel i den

FRÅGA
Hur ska man hantera och tackla problematiken kring att personer utan kunskap om skog anser sig ha rätt att bestämma vad en skogsägare har rätt att göra med sin skog?

här tidningen och i tidningen Finlands Natur talar man om skogsvård med olika termer. Många av båda tidningarnas läsare har tankar om hur skogarna borde skötas, men både de grundläggande målen och vokabulären skiljer sig, och det är svårt att skapa en diskussion även om det säkert vore nyttigt. Båda grupperna kan tänka att den andra gruppen inte förstår sig på skog eller vet vad som borde göras i den.

Ganska ofta används också ett komplext språk för att expertkunskapen helt ska stanna inom den egna gruppen, när andra inte förstår vad som diskuteras. För- och nackdelarna med en tät vargstam kan vem som helst fundera på, och det är lätt att bilda sig en åsikt om dem, vilket har lett till mycket diskussion och möjliggjort demokratiskt beslutsfattande. Om man däremot talar om att skydda den biologiska mångfalden säger naturskyddsbiologer att mänskligheten kommer att gå under om inte mer resurser satsas på skydd. För andra är det svårt att delta i diskussionen när själva begreppet biologisk mångfald är så svårt att förstå. Det är inte en bra situation, utan man borde sträva efter öppenhet, som i diskussionen om vargar. 🐾

SKOG ÖVER GENERATIONER

Finner gratis medicin i skogens apotek

Skogen är ett personligt apotek som är öppet dygnet runt, året runt. Inga recept behövs, inte heller kontanter på fickan. Skogens mediciner är gratis. Det är essensen – eller en av dem – i den samtalsbok som skogsfantasterna Jens och Ann-Louise Harberg, far och dotter, skrivit.

TEXT
HELENA FORSGÅRD



Naturen och främst skogen är kanske människans mest basala plats för avkoppling. Det anser Jens och Ann-Louise Harberg som med sin bok vill påminna om att skogens läkande krafter finns där dygnet runt, året runt, bara man gör sig mottaglig för dem. Foto: Helena Forsgård

Har du en fråga till professorn? Hör av dig per e-post på info@skogsbruket.fi

JENS HARBERG, 95 år, är skogsbruksingenjören som efter en kortare tid vid Ålands skogsvårdsförening valde en annan bana för större delen av sitt yrkesliv. Han blev jakt- och naturvårdskonsulent vid Ålands landskapsregering. Han har också skrivit en rad böcker med fokus på jakt och naturvård som Älgjakten på Åland och Jägare och skärgårdsbor.

Ann-Louise Harberg, 60 år, växte upp i Mariehamn och är präst. Hon bor numera i Uppsala där hon är kaplan vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Jobbet med den gemensamma boken *Ta emot skogens gåvor*, som getts ut på förlaget Litorale, tog sin början för cirka tre år sedan.

– Det var min idé, säger Ann-Louise Harberg. Pappa skriver hela tiden men hade inget konkret projekt på gång. Skogen har alltid betytt mycket för oss båda och jag började fundera på om vi kunde sätta ord på vad vi upplevt i skogen, vad skogen betytt och betyder för oss.

Lekplats och skafferi

När Jens växte upp var naturen ett naturligt tillhåll för traktens barn. Skogen var en lekplats där de byggde kojor, klättrade i träd och samlade växter, snäckor och fjärilar. Skogen var också ett viktigt skafferi som gav familjen ved, svamp och bär. Jens och hans syskon skickades ofta ut för att plocka både det ena och det andra. Han var vetgirig och lärde sig mer om växt- och djurlivet och upptäckte redan som liten att vissa skogar gav honom en särskild glädje.

Ett svampplockarbesök som han gjorde som 8-åring i urskogen nära barndomshemmet har fastnat i minnet och återges i boken:

”Jag satte mig ner med ryggen mot en gammal gran och rensade skörden. Då blev jag gripen av stillheten. Några fågelläten var det enda som hördes. Jag minns fortfarande vilka det var: hackspett, tofsmes, entita och kungsfågel.”

När Ann-Louise var barn och tonåring följde hon ofta med sin far på turer till skogen. Ibland var turerna ”nyttiga” – de gjordes för att jaga eller plocka bär och svamp. Men de kunde också vara rena ”naturhäng”; ett par otvungna timmar tillsammans med skogens dofter, ljus och ljud.

Gemensam arena

Det är i skogens betydelse för det inre välbefinnandet som far och dotter har hittat en gemensam arena. För Ann-Louise har det alltid varit den främsta ingången.

”Jag för min del sökte någonstans där jag kunde få vara mig själv. Jag fann sådana platser i små skogsområden, inte långt hemifrån. Där ute kunde jag ägna mig åt att bara vara den jag var och jag kunde uttrycka mig helt fritt”, skriver hon och fortsätter:

”Det betydde att jag fick en frizon från både vännernas och samhällets blick på saker.”

Djupare medvetenhet

För Jens har insikten om skogens betydelse för den mentala hälsan kommit stegvis och blivit allt tydligare med åren.

– Jag har fått en djupare medvetenhet om skogens hälsoeffekter, att det finns en läkande kraft i skogen om man

tar sig tid att uppleva den. Jag kan till exempel sitta länge i en glänta och låta skymningen komma medan jag lyssnar på ljuden och följer med djurlivet. Det händer något överallt – från mossan upp till trädtopparna. Skogen är en plats för stort och smått, för liv och död, säger han och tillägger:

– Sedan kan man inte komma ifrån att frisk luft och den fysiska aktivitet som en skogspromenad ger också bidrar till välmåendet.

Vem ska läsa?

De båda ser tänkbara läsargrupper för boken framför sig.

– Till exempel de som någon gång haft egna naturupplevelser men som av olika anledningar kommit bort från ”skogslivet”, säger Ann-Louise.

– Vi vill väcka ett intresse och få fler att våga ta sig ut och upptäcka skogens gåvor. Jag tror att vi har satt ord på det som många redan upplevt och att vi med vår bok förstärker medvetenheten, säger Jens.

Man behöver ingalunda vara expert på växter och djur och kunna rabbla upp namnen på dem för att få ut något av sin skogsvistelse.

– Men det ger förstås en extra dimension om man kan mer om djur och natur, och det intresset kan också väckas efterhand när man väl tagit sig ut i skogen, säger de båda.



Ta emot skogens gåvor är skriven som ett samtal mellan far och dotter. I boken möts praktikern och sökaren, och de samtalar sig fram till gemensamma vägar och synsätt. Foto: Litorale

Vi vill väcka ett intresse och få fler att våga ta sig ut och upptäcka skogens gåvor.



”Som vuxen har jag bytt bostadsort några gånger, men på varje ställe har ett underbart skogsområde stått och väntat på mig”, skriver Ann-Louise Harberg i inledningen till samtalsboken *Ta emot skogens gåvor*. Foto: Helena Forsgård

Redo att öppna sig

Är alla människor mottagliga för skogens helande gåvor?

– Tja, en stor del i alla fall. Men en viss tillvänjning kan behövas även om man inte heller ska göra det för svårt för sig. Man ska vara redo att öppna sig för att kunna ta emot det som ges och man ska absolut stänga av mobiltelefonen. Jag tror att själen frågar efter total tomhet ibland. Vi måste ge vår koncentration lite semester och lära oss att vara ensamma, att vara ifred på riktigt, säger Ann-Louise.

Det mesta i skogsväg duger även om man kan ha sina absoluta favoritplatser. När man blivit en van ”skogsbadare” kan man också hitta ett inre lugn och en inre frid hemma i fåtöljen med blicken vänd mot en trädunge utanför huset.

Är vi på rätt väg?

Jens Harberg som utbildad skogsfackman misstänker att en och annan av hans forna kollegor kan tycka att han blivit flummig på äldre dagar när han talar om skogen som ett personligt apotek som alltid är öppet.

– Det får de i så fall tycka. Men jag hade faktiskt en lärare under utbildningen som var annorlunda för sin tid. Han såg inte skogen enbart som timmer och massaved, utan han betonade också den mentala sidan, säger Jens och passar på att bidra med några tankar kring trakthyggesbruket som går ut på att odla och producera så mycket virke som möjligt.

– Jag är inte säker på att vi är på rätt väg. Vi kanske förstor på lång sikt fastän vi tror att vi gör rätt. Ta markberedningen som ett exempel som klöser sönder markstrukturen och dess organismer. Det är bra att kritiska röster höjs och att andra alternativ diskuteras, säger han. 🌱

Skogstankar

Under vinjetten Skogstankar filosoferar erfarna pensionerade skogsexperter om stort och smått inom branschen.

Skogsfonder och samfälliga skogar

Under de senaste månaderna har vissa bostadsfonder stoppat utbetalningen av fondandelar. Kan samma sak hända med skogsfonderna? Föga överraskande svarar skogsfondernas ansvariga förvaltare att en sådan risk inte föreligger, trots att de nog kanske ser riskerna.

TEXT & FOTO
KÅRE PIHLSTRÖM, FORSTMÄSTARE

ATT BOSTADSFONDER LÄGGER utbetalning av fondandelar på is är i och för sig både förståeligt och ansvarsfullt. Att med ”våld” sälja ut hela höghus eller vårdfastigheter skulle inte vara klokt. Större institutionella placerare är säkert införstådda med spelets regler och ser sina placeringar i bostadsfonder som en del av sin riskspridande och långsiktiga placeringsportfölj.

Samma synsätt har de institutionella placerarna sannolikt också när det gäller placeringar i skogsfonder.

Småsparare ser däremot i regel på ett annat sätt på sina placeringar. Typiskt för småplaceringar är att de håller hårt fast vid sina placeringar så länge det går bra, men så blir vi nervösa då det går dåligt och vill ta hem pengarna. Vissa bostads- och skogsfonder är helt inriktade på institutionella placerare och den miniplacering de kräver kan uppgå till

sexsiffriga belopp. Andra fonder är inriktade också på småsparare. Det är framför allt småspararfonderna som lättare råkar ut för en situation där de inte kan eller vill betala tillbaka så mycket som efterfrågas.

Har skogsfonderna växtvärk?

Skogsfonderna har haft bra medvind allt sedan de kom in på placeringsmarknaden i början av 2000-talet. I dagens läge äger fonderna sammanlagt redan hundratals tusen hektar

skog och vissa år har fonderna som mest köpt nästan hälften av all skog som varit till salu. De som köpt andelar i skogsfonderna har hittills fått en hygglig avkastning på placeringen. Skogsfonderna avverkar och sköter sina skogar effektivt och tar också vara på andra möjligheter att exploatera och tjäna på markinnehavet, såsom genom marktäkt, vindkraft och parcellering. Virkespriserna har stigit, vilket har ökat den årliga avkastningen. Samtidigt har skogsfastigheternas

värde stigit, vilket ökat andelarnas värde.

Kommer det att fortsätta så, eller har vi nu nått en nivå där virkes- och skogsfastighetspriser, åtminstone för en tid, planar ut eller till och med sjunker? Redan i dag har vissa skogsfonder rätt högt uppskrivade hektarvärden för skogsmarken. Kanske också de lättaste möjligheterna till snabbvinster genom marktäkt, vindmøllor, parcellering med mera redan utnyttjats och det blir svårare att med dylika intäkter

dryga ut inkomsterna från virkesförsäljningen, som ändå är skogsfondernas huvudsakliga inkomstkälla. I ett sådant läge kan det vara svårt för skogsfonderna att uppnå avkastningsmålen och kunna återbetala andelsinsatser. Skogen kan man inte piska till väsentligt högre tillväxt och avverkningsmöjlighet.

Frågan är också om den finska skogen i ett sådant läge är så lockande för utländska investerare som placerar i finska skogsfonder. Till exempel ↪



Vy över egen skog i Skarpkulla, Raseborg.

I Svenskfinland finns en social beställning på regionala samfällda skogar till vilka man kan ansluta sin skog.

Evli Abp har skogsfonder som riktar sig enbart till större institutionella placerare, men Evli har fokus på skog i andra delar av världen. Fondförvaltare Roger Naylor uppger i en intervju i tidningen Maaseudun Tulevaisuus att skogsplaceringar i Sydamerika, USA, Nya Zeeland och Australien är mer lukrativa tack vare bättre tillväxt och expanderande skogsindustri.

Utländska ägare till finska skogsfonder har hittills sluppit betala skatt till Finland för den avkastning som fonderna ger. Detta missförhållande har vår regering sagt att den ska rätta till. Då detta (förhoppningsvis) sker, minskar kanske den finska skogens relativa fördel som placeringsobjekt i utlänningars ögon. Förändringar i valutakurserna kan också förändra lönsamheten ur utländskt perspektiv. Det allmänna intresset för skogarnas kolbindning, kan bli antingen positivt eller negativt för skogsägare och skogsfonder. Om en kapitalflykt sker är det knappast något bekymra sig så mycket över ur nationell synpunkt – det finns ganska gott om inhemska investerare som vill köpa skog, åtminstone om skogsfastighetspriserna sjunker från nuvarande nivå.

Samfällda skogar också populära

En annan form av skogsägande, som sakta men säkert ökat sin andel under de senaste årtiondena, är samfällda skogar. Information om samfällda skogar, hur de bildas, hur man kan ansluta sin skog till en sådan, hur de beskattas, hur man kan sälja sina andelar finns till exempel på Skogscentralens webbplats www.skogscentralen.fi. Man kan bilda en egen samfällad skog, eller så kan man ansluta sin skog till en befintlig samfällad skog. Till skillnad från skogsfonder sker en anslutning till samfällad skog inte genom en

penninginsats utan genom ”insättning” av en skogsfastighet. Den andel man då får är däremot något som man kan sälja.

Medelåldern bland skogsägarna är hög. För en mycket stor del av skogsägarna är frågan om skogsegendomens framtida öde något man inte kan undgå att tänka på. Kan barnen samsas om egendomen om den förvaltas som dödsbo, splittras den vid arvskiftet eller löser någon ut de övriga arvingarna. Eller borde egendomen avyttras i god tid ifall ingen är intresserad eller kunnig att ta hand om skogen? Och att bjuda ut skogen offentligt till försäljning känns kanske motbjudande.

Att grunda en samfällad skog eller att ansluta sig till en sådan kan vara ett bra alternativ ur många synpunkter. Visserligen krävs en del byråkrati vid själva bildandet och administrationen, men fördelarna är också många. Byråkratin är betydligt enklare om det finns en ”färdig” samfällad skog till vilken man kan ansluta sig. Då man ansluter sin skogsfastighet till en samfällad skog får man en andel i den samfällda skogen som motsvarar den insatta fastighetens värde i proportion till den samfällda skogens hela skogsinnehav. I samma proportion får man sin årliga andel av den samfällda skogens avkastning, oberoende om det avverkas i den skog som man överlätit eller ej.

I de större samfällda skogarna sköts administrationen och den praktiska verksamheten vanligen av utomstående skogsproffs, som följer en godkänd skogsbruksplan och årligen delar ut det ekonomiska överskottet till andelsägarna enligt deras ägoandelar. De årligen inströmmande inkomsterna står i proportion till den insatta skogsarealen och är något som man kan räkna med utan att man alls

behöver engagera sig i den samfällda skogens affärer.

Grunda en samfällad skog för Svenskfinland!

I Svenskfinland är de samfällda skogarna få och små och de flesta av de befintliga är antagligen inte intresserade av nya delägare i sin egen krets. Alternativen här är att grunda en egen eller ansluta sig till någon av de större samfällda skogar som skogsbolag eller försäkringsbolag grundat. I Österbotten finns ett ytterligare alternativ. Där har skogsvårdsföreningen nyligen grundat Österbottens samfällda skog, till vilken skogsägare inbjuds att ansluta sig (info finns på föreningens hemsida).

Det finns en social beställning på en liknande samfällad skog i Sydkusten. Här kunde finlandssvenska organisationer göra en insats genom att skapa grunden för en samfällad skog med finlandssvensk ägarbas. Ett lämpligt första boägg kunde skapas genom att Svenska småbruk och egna Ab skulle ombilda en del av de skogsfastigheter som bolaget äger längs den nyländska kusten till en samfällad skog. Också sådana skogsägande finlandssvenska institutioner som Svenska litteratursällskapet och Konstsamfundet kunde delta i skapandet av boägget med delar av sina skogsegendomar.

Bara man skulle få en början och organiserar administrationen med hjälp av Södra skogsreviret, som har en fältorganisation längs hela det svensk- och tvåspråkiga kustområdet i Nyland och Åboland, så kunde en sådan samfällad skog få ett gott mottagande bland Sydkustens skogsägare. Det kunde bli ett alternativ till försäljning, arv eller splittring av skogsfastigheten. En snöboll som sätts i rullning... ♣

Från skogstypeteori till praktik

TEXT
ELIAS LIIMATAINEN

På sensommaren, när jag mätte nyländsk skog, funderade jag på skogstypsystemet. Jag råkade mäta gammal åkermark som hade vuxit igen och utvecklats till skog naturligt. När jag gick runt där föreställde jag mig områdets historia och människans påverkan ända från röjningen till åker fram till att området åter blivit skog. Jag fäste uppmärksamhet vid fältskiktet, och en tanke som hade rotat sig djupt hos mig i mina studier dök upp: hur växter och vegetation speglar egenskaperna hos sin växtplats.

DEN SKOG SOM HADE vuxit upp på platsen hade frön från olika växtarter och trädslag spridits från det omgivande området när marken togs ur odling. De frön som slumpmässigt hade spridits på åkern hade efter groningen tävlat mot varandra, vilket hade rensat bort arter och valt ut de som bäst lämpade sig för platsen. Nu fanns det redan ett tydligt mönster i växtsamhället som hade bildats av fröna.

En teori går ut på att sammansättningen av arter i fältskiktet säger mycket om områdets kapacitet att producera virke. Denna teori, som framfördes av skogsforskaren och botanisten **A. K. Cajander** 1909, är känd som skogstypeteori och har lagt grunden för systemet med ståndortsklasser och skogstyper. Skogstypeteori uppstod när man i Finland funderade på hur skogarna skulle kunna klassificeras efter sin virkesproduktionskapacitet. Enligt teorin styr växterna genom växtplatskrav, konkurrens och ömsesidigt stöd varandras utveckling på ett sätt som gör att artkompositionen och artförekomsten speglar

växtplatsens bördighet. Detta är en ganska grundläggande teori som har rotat sig djupt i det finländska skogsbrukets praxis och påverkat både skogsskötsel och skogsforskning i över ett sekel.

Numera används systemet mångsidigt och i stor utsträckning. Dess tillämpningar, som ståndortsklasserna, sträcker sig över olika uppgifter inom skogsbruket: från skogsbruksplanering och skötselrekommendationer till riksskogstaxering samt skogs- och naturresursstatistik och skogsekologisk forskning. Men skogstypernas monopol och framgång i Finland har kritiserats på flera sätt. Teorins hypotes om den tydliga gränsen mellan växtsamhället har kritiserats. Skogstyperns beständighet, trädens och trädsorternas påverkan på fältskiktet och kopplingen

till ståndortens virkesproduktion har ifrågasatts. Dessutom är identifieringen av skogstyper i fält subjektiv och beror på bedömarens tolkning. Men trots allt har skogstypsystemet behållit sin ställning i Finland, eftersom dess största fördel är enkelheten. Att bestämma skogstypen kräver inga särskilda hjälpmedel, mätningar eller beräkningar. Det kan göras snabbt med rätta kriterier och riktlinjer.

Den metod för att bestämma skogstyp som jag lärde mig på föreläsningarna och de många fältkurserna använde jag själv på en åkermark som utvecklats till skog. Jag fann bland annat mycket harsyra (*Oxalis acetosella*), ekorrbar (*Maianthemum bifolium*), blåsippa (*Hepatica nobilis*) och trollbar (*Paris quadrifolia*). Dessa växtarter och deras förekomstförhållanden gav viktig information om växtplatsen. De visade att den gamla åkermarken var ganska bördig. Skogstypen definierades

denna gång som harsyra-ekorrbarstyp (OMaT), som klassificeras som lund. Inte ett dåligt underlag för skog. ♣



Elias Liimatainen är snart utexaminerad forstmästare från avdelningen för skogsvetenskaper, "Agroforst", vid Helsingfors Universitet. Foto: Mikko Autere.



Trädkryparen – specialist i skogen

Februaridagen är solig och vindstill med en temperatur på knappa tio minusgrader. Där jag står inne i den grovstammiga skogen, med lös och fluffig snö halvvägs upp på stövelskaften, ser jag solen lysa upp mörkgröna grantoppar. En bit bort står några aspar med snön på skogsbotten fläckad av solstrålar som fritt kan lysa ner genom de kala kronorna.

På höger hand har jag en stor gran med snön mönstrad av kottefjäll nedanför snöiga barrkolar. Någonstans uppe i granen sitter en ekorre med ryggen vänd mot den skyddande stammen och svansen rest i en båge över ryggen. Jag har avbrutit ekorren i hans kottskalande när jag kom pulsande i snön. Nu sitter ekorren orörlig och väntar ut den okända faran.

Så här års i slutet av februari drar man en suck av lättnad. Sedan vintersolståndet för två månader sedan har dagarna blivit längre och ljusare. Solen har höjt sig allt mera över skogen, och den nyfallna och rena snön lysar upp. Välsignade ljus som gör det lätt att leva och lockar en ut på strövtåg i naturen.

Jag är ute i vällovliga ärenden för att njuta av vinterskogen – och för att lyssna efter trädkryparens finstämda sång. Nyss passerade några skogsmesar under tisslande läten. Underligt vore det om inte trädkryparen låter höra av sig. Den grandominerade blandskogen är den bästa trädkryparskog jag känner till, ett flera hektar stort skogsområde på en stor skärgårdsö.

Trots att jag stått en god stund och lyssnat och borde vara väl förberedd, blir jag överraskad av den finstämda sången med sin klara slutdrill som ljuder bakom mig. När jag sakta vänder mig om ser jag den sjungande trädkryparen på en granstam. En stunds tystnad och så sjunger trädkryparen på nytt, med huvudet höjt uppåt och den långa böjda pincettnäbben öppen. Sedan fortsätter den sitt ryckiga småhoppande spiralförmigt uppför trädstammen.

Men jag hinner se alla detaljer. En liten fågel färgad i ett fint mönster av grått, vitt, guldockra och sepia. Fötter med långa och sylvassa klor som ger ett gott fäste i trädstammens skrovligheter. Den långa och böjda näbben

som plockar fram spindlar och andra småkryp ur barkgömmorna. Den porlinsvita buken som lyser upp barkgömmorna och de styva stjärtpennorna som ger stöd mot stammen.

I hela sin skapelse är trädkryparen anpassad till ett liv på trädstammar som försörjer den året runt med allehanda småkryp, med spindlar som dominerande föda. Resten av skogen är ovidkommande för trädkryparen, som trädens finare grenar, kvistar, barr och löv och hela den rika skogsbotten. De ingår i trädkryparens revir men föder den inte direkt. Områden med myrstackar undviker den under häckningen, för myrorna konkurrerar om småkrypen på trädstammarna och kan i värsta fall ta död på trädkryparens ungar som styckas i små bitar och förs bort till stacken som föda.

Den sjungande trädkryparen är tidigt ute. Det brukar han vara för att hålla andra hanar borta och locka en hona till reviret. Först i maj månad lägger honan ägg och börjar ruva. Kring midsommaren har de flesta trädkryparpar flygga ungar, som hanen ensam tar hand om och för till en skog en god bit från boet, medan honan ruvar på följande äggkull i ett annat bo. Den andra kullen med ungar föder honan ensam upp. Hon satsar allt på familjen och släktets fortbestånd och kan vara så utbränd av sina familjeplikter att hon inte överlever nästa vinter.

EN HOLK FÖR TRÄDKRYPAREN

I gamla skogar brukar det finnas naturliga håligheter för trädkryparen att häcka i; bakom delvis lossnade barksjok på döda trädstammar, i stormknäckta träd och i stammar som blixten splittrat sönder. Här i de naturliga sprickorna och springorna bygger trädkryparen sitt bo av torra och fina grankvistar som den binder samman med spindeltråd. På underlaget av de sammanfogade kvistarna formar trädkryparen till den egentliga boskålen som vadderas med djurhår och dun.

Man förvånas storligen över hur en så liten fågel kan transportera de ibland nog så långa och besvärliga grankvistarna till den utvalda boplaten, och dessutom få dem inträngda i de smala utrymmen som den väljer för sitt bo. Och så förundras man lika mycket över trädkryparens skicklighet att samla in spindeltrådar som den binder samman kvistarna med. Men det klarar trädkryparen av efter tusentals

år av försök, misstag och idog träning. Att binda samman bobotten med spindeltråd är nödvändigt för att boet ska hålla ihop under ungarernas tid i boet.

Det finns förstås grovstammiga granskogar som inte står till tjänst med naturliga håligheter för trädkryparen men som i övrigt är en bra häckningsskog för den. Här kan man rycka in och sätta upp några specialholkar för trädkryparen på bekväm arbets höjd, helst i ett skogsområde utan myrstackar eller en god bit bort från myrstackarna. Den trekantiga, 40 centimeter höga holken görs av ohyvlade och grånade eller brunbetsade bräddor med en bredd på 20 centimeter och 6 centimeter höga ingångshål på vardera sidan av holken en bit under taket. Trädkryparen slinker in i holken sidledes och inte huvudstupa in som mesar och flugsnappare i traditionella holkar. Trädkryparholken fästs med fördel mot trädstammen

med järntråd, som gör det lätt att tömma holken på gammalt bomaterial före nästa häckningssäsong och samtidigt lätta på holken i takt med att trädstammen växer. ♣





Hela djuret utsågs i november 2024 till Bästa måltidslitteratur i Sverige i kategorin mat, klimat, miljö. Tävlningen arrangeras av Måltidsakademien.

Hela djuret

- Ta vara på allt från skog och hav

Den här boken handlar inte bara om recept utan om att ta vara på villebråd från både skog och hav helhetsmässigt. Du får veta hur man skär sytråd av hjortens senor, smälter grävlingfett till skinnsmjörning, klarnar kaffet med abborrskinn och njuter av både älghjärta och mule till middag.

JAG SÄGER BARA DET. Ska du bara skaffa en bok i år så låt det bli den här! Som kokboks författare och matfotograf är det en fröjd för mig att vända blad efter blad i denna bok. Recepten på udda styckningsdetaljer är fascinerande. Vad sägs om grillat vildsvinshjärta, stekt rådjurslever, nuggets av älg tunga och friterat fiskskinn?

Matjournalisten **Lena Runer** har gjort boken från början till slut själv. Idén väcktes i ett tidigt skede då hon med sin jagande familj funderade på att man inte ska slänga så mycket delar av viltet efter jakten. Hela familjen är jägare och då jag når henne per telefon är de just på väg på jakt, sista jakten med hund på klövvilt för denna säsong. Det är kronhjort och vildsvin på agendan för jakten på veckoslutet.

- Efter helgen hänger åtta vildsvin och två kronhjortar i slaktboden, kompletterar Lena Runer efteråt.

Lena har också jobbat med marknadsföring och kommunikation bland annat för Fazer i Sverige. Hon skriver viltmats- och jaktreportage för bland annat tidningen Svensk Jakt. Hon lagar också mat till Vasaloppsåkare i Dalarna.

Vad betyder skogen för dig?

Skogen betyder jakt och rekreation. Skogen är ett skafferi inte bara med vilt utan också bär och svamp. Rekreation i skogen är viktigt också för våra hundar. Min man och jag har två jakthundar, och tillsammans med våra barn har vi åtta hundar som alla tränas och jobbar i skogen. Det är allt från fågeljakt till vildsvin och älg, kronhjort, rådjur och lite dovhjort.

Berätta om er skog!

Min man äger skogen och marken. Det är 1360 hektar söder

om Västervik. Gården heter Gässhult gård där vi bor. Han är jägare och jag har fått jaktintresset via honom. Skogen består av tall, mycket ek och väldigt lite gran. Vi jobbar aktivt på att hålla mycket tall. Då klarar det mycket vilt. Förhållandet jakt och skog är viktigt och jaktbruk lika viktigt som skogsbruk. Vi har inte mycket betesskador på skogen och utfodrar aktivt med både ensilage och majs. Vi har mycket vildsvin och då gäller det att få bort vildsvin från åkrarna så vi styr dem till skogen via utfodringen. Vi lämnar rönn, sälg och asp för skydd och foder för fåglar och viltet. Många har synen att skog och jakt är motsättningar, men viltbruket är lika viktigt. Jakt är inte bara ett fritidsintresse för skogsägare utan kan också vara en viktig inkomstkälla. De stora skogsbolagen vill minska antalet älgar men vi tycker att skogen ska skötas så att den tål så mycket vilt som möjligt. En välkött skog är framkomlig. Monokulturer är inte vackert och i längden inte hållbart heller. De har svårt att stå emot extremväder och skadedjur. Att behålla blandskog gör skogen robust mot yttre störningar vilket är viktigt för familjegården. Tio procent av marken är i dag avsatt till olika naturvårdsavtal.

Skogsbruksplan får vi hjälp med av konsulterna. Vi är kunder i Södra.

Hur ser du på skogens framtid?

Svenskarna älskar sin skog! Och det man älskar är man rädd om. För ett hållbart skogsbruk är det därför viktigt med många mindre skogsägare. Deras personliga engagemang behövs för att skapa ett hållbart och samtidigt lönsamt skogsbruk och viltbruk, för att skapa en skog som samtidigt är framkomlig och trevlig att vistas i. Skogen täcker ju nästan 70 procent av Sveriges yta.



Lena Runer är matjournalist och copywriter som gärna jagar på fritiden.

Recept

Hjärtat glöms ofta bort tycker jag! Det går också att äta direkt under jakten. Det är fantastiskt att tillreda på elden, direkt på till exempel en muurikka. Annars ska köttet hänga och så vidare. Men hjärtat är en del av bytet som kan avnjutas direkt i skogen. Hjärtat är ju ingen inälva utan det är en muskel. En annan intressant del är tunga. I Finland förstår ni er på att äta tunga. Den är bortglömd i Sverige tycker jag.

Sotad tartar på rådjurshjärta

Ett hjärta från rådjur eller dovhjort räcker till 6-8 st små munsbitarn. Hjärtat har en unik textur och hastigt sotad lyfts smakerna, menar Christofer Johansson på Hotel Borgholm som skapat det här receptet.

Du behöver

- 1 vilthjärta, t ex från rådjur eller dovvilt
- 1 nypa torkad oregano
- 1 kvist färsk timjan, plockade blad
- ½ tsk gröna enbär, krossade
- Salt och svartpeppar
- Olivolja
- 1 schalottenlök i tunna skivor

Gör så här

- Skiva hjärtat i cirka 1 cm tjocka skivor. Torka ytan torr.
- Blanda oregano, timjanblad och krossade enbär med salt och peppar.
- Stryk lite neutral olja på ena sidan av hjärtskivorna och strö över kryddblandningen.
- Hetta upp en gjutjärnspanna tills den är ordentligt varm eller hetta upp en Muurikka över öppen eld om du är ute i skogen.
- Sota, dvs snabbstek den kryddade sidan av hjärtat en minut tills den fått brynt yta. Ovansidan ska förbli rå, så stek inte för länge.
- Ta bort köttskivorna från värmen och lägg på en skärbräda. Skär direkt i små tärningar och blanda med lite olivolja och några tunna skivor schalottenlök. Servera direkt på en skiva nyrostat bröd som en munsbit innan middagen.

Snabbstekt hjärta i tunnbröd med kål

Hjärta, smörstekt på gjutjärnspanna över öppen eld i skogen, serverat med tunnbröd. Godare jaktmat finns inte, säger Daniel Frick som gjort receptet.

Du behöver

- Hjärta av hjort, älg, vildsvin eller rådjur
- Smör
- Salt och peppar
- Tunnbröd
- Färsk spetskål eller vitkål, tunt strimlad

Syrad kål

- ½ dl ättika, 1 dl socker, 1½ dl vatten
- Majonnäs

Gör så här

- Skär hjärtat i tärningar. Stek hastigt på hög värme. Köttet ska inte bli genomstekt! Salta och peppra.
- Lägg köttbitarna på en bit tunnbröd och ät direkt som en klämma.
- Lite strimlad syrad kål och en klick majonnäs är gott till.
- Syrad kål. Koka upp en 1,2,3-lag: ½ dl ättika, 1 dl socker och 1½ dl vatten. Strimla kålen tunt, gärna med mandolin. Lägg kålen i lagen någon timme och låt sedan rinna av.

TILL DIN TJÄNST

MÖJLIGHET FÖR PRIVATPERSONER, ENMANS- OCH FAMILJE-
FÖRETAG ATT ANNONSERA UT SINA TJÄNSTER GRATIS.

VILLKOR • Tjänsterna ska anknyta till skog • Annonseren bör vara prenumerant på tidningen samt medlem i Föreningen för Skogskultur. OBS! År 2025 är alla prenumeranter automatiskt medlemmar • Texten får vara maximalt 112 tecken. • Det bör framgå vilken region annonsören betjänar. • Meddela då radannonsern inte längre gäller. Tills dess publiceras den i varje nummer.

Skicka in annonstexten till info@skogsbuket.fi

ÖSTERBOTTEN

Behöver du hjälp vid planering och stämpling vid kontinuitets-skogsbruk? Kontakta då **Esscutwood Ab**. Verksamhetsområde mellan Karleby och Vasa, tfn 044 236 5842.

Skogsservice M. Björk utför manuella skogsvårdsarbeten samt trädffällning i Vasa med omnejd, tfn 041 433 1012.

Skogsvårdstjänster, röjning och plantering mm. utföres i Pedersöre och Kronoby med omnejd. **J Lövsund**, tfn 040 751 7015.

Närpes röjningstjänst utför röjningar och planteringar i Sydösterbotten, tfn 050 366 6251.

Maskinell slyröjning, Timberjack med kättingaggregat i Österbotten. Räckvidd 10 m, arb.bredd 1,7 m. **Dan Renlund**, tfn 040 583 2681.

F:ma O. Sandström utför röjningar och andra skogsvårdsarbeten i Pedersöre, Larsmo, Kronoby, Jakobstad, Nykarleby området, tfn 050 517 3712.

Sågning av mindre mängder virke utföres med Logosol kedjesågverk i området Pedersöre-Pörtom, tfn 050 402 2256, **P. Emaus**.

Utkörning och transport av virke, ved mm. utföres med traktor i området Jakobstad-Vörå-Maxmo, **Andreas**, tfn 040 860 4749.

Sprängningsarbeten utföres i Pedersöre med omnejd, tfn 050 534 8565.

Käld skogsservice utför manuell röjning, plantering och gallring i Karleby och Pedersörenejden, även inhoppare i skogs-maskin, tfn 041 435 8089.

Skogsavverkning utföres med gallringsskördare, även huggning av tomter, virkestransport med traktor, röjning mm. utföres i Vasa med omnejd, tfn 050 322 0567.

Maskinell avverkning med smidig skördare samt utkörning och transport av virke i Korsholm-Korsnäs. **Kenneth Forsman**, tfn 050 351 3197.

Gallring och utkörning av virke utföres med Norcar 600, 490 i Nykarleby med omnejd, **P. Blomqvist**, tfn 050 349 2888.

Skogsvårdsarbeten och avverkning, planering, värdering av skog och rådgivning i Nykarlebytrakten, **Smedskog**, tfn 050 466 4970.

Slyröjning av skogsbilvägar utföres i Närpes-Malax-Korsnäs området, tfn 050 344 3181, **Tobias Dahlblom**.

Slyröjning av skogsbilvägar utföres i Närpes-Korsnäs området, tfn 040 750 7929.

ITA Nygård Ab utför röjningar, skogsvårdsarbeten och specialavverkningar i Terjärv med omnejd, tfn 050 366 0860.

Trädffällning på tomter samt borttransport av ris i Vasatrakten, **Österbottens farmartjänst**, tfn 0500 567 171.

Maskinell gallring, uttag av energived, virkesutkörning med smidig Logset 500 i Pedersöre med omnejd, **S. Backman**, tfn 050 592 3043.

Avverkningstjänster, maskinell gallring, med gallringsskördare utföres i Vörå med omnejd, **B. Svens**, tfn 050 350 7249.

Vägspladning, slyröjning och övrigt underhåll av skogsvägar utföres mellan Vasa och Oravais, tfn 0500 138 414.

Närtransport av virke, gallringsavverkning, röjning mm. Inom Norrskogs område, **I. och A. Nynäs**, Finnäs gård, Eugmo, tfn 050 598 3149 eller 050 562 2449.

Maskinell gallring och slutavverkning i Korsholm-Malax, **H. Skog**, tfn 0500 160 669.

Skogsavverkningar utföres med gallringsskördare i norra Österbotten, **J. Slotte**, tfn 0400 139 508.

Skogsdikning, skogsvägar och markarbeten utföres inom Vasaområdet, tfn 0400 867 373.

Administrativa tjänster och bokföring för samfällda skogar. **J & J Byggmästar**, jonatan.byggmastar@outlook.com, tfn 040 768 6218 eller 050 598 4649

Eklund Yngve Mikael F:ma (skogsbuksammanjör): alla slag av skogsservicetjänster (förhands- och plantskogsröjningar, plantering, tomtuppsnygning samt problemfällning av träd) samt skogsfastighetsvärderingar (både köp och försäljning). Ring eller SMS:a till 044 2416335 eller 050 3367293.

SYDKUSTEN

Röjning, plantering, special trädffällning, tomtuggning på Kimitoön. **Skogsfix, Sebastian Blomqvist**, tfn 044 260 1740.

Plantskogsröjningar och skötsel av ungskog i mellersta och västra Nyland. **Oy Alessia Ab, Niclas Boström**, tfn 040 579 9690, e-post alessia.oyab@gmail.com.

Röjningar och planteringar på Kimitoön, **F:ma Johan Lindroos** tfn 0400 435 236.

Röjningar (Kemera), tomtavverkningar och trädffällningar utföres i västra Nyland. **Fredriks Skogstjänst**, tfn 040 716 2994.

Trädffällning samt virkeskörning i södra Finland, **MW Skogstjänst, Mats Wikström**, tfn 0400 887 240.

Snöröjning, vägspladning, röjning av vägsränor, virkes-transport med traktor utföres i östra Nyland, tfn 0400 717 836.

ANSÖK 11-25.3
VIA STUDIEINFO.FI



Vill du bli agrolag eller skogsbruksingenjör?

Bli expert inom lant- och skogsbruk!
Studera naturbruk/bioekonomi i Raseborg.

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA novia.fi/utbildning

• **Agrolag (YH)** 240 sp/4 år
• **Skogsbruksingenjör (YH)** 240 sp/4 år

Vedmaskiner, kranar och lunningsvinchar flera modeller på lager.

VÖRÅ MASKIN O. TRAKTOR

Rejpletvägen 1, Vörå
06 384 4600
0440 366 675
050 5276588
044 5690003
www.voramaskin.fi

Farma kranar till specialpriser, de flesta modeller i lager. Brist på byteskranar.

FÖRSÄLJNING, SERVICE, RESERVDELAR OCH TILLBEHÖR

FENDT VIKING TIGA Ariens STIHL

VALTRA AKU Sampo ROSENLEW Japa

Stihl MS 201 C-M Yrkesmotorsåg
Specialpris 699€

Stihl FS 410 C-EMK Röjsåg 950€

Stiga ST 5266P Snöslungor 1590€

Motoflix • Mjölvtärlig 2-T bränsle, som tillverkas genom att använda STIHLs egna HP Ultra motorolja av toppkvalitet - går till alla 2-taktmotorer samt till STIHL 4-MIX maskiner!

Service av lantbruks- och entreprenadmaskiner, reservdelar, tillbehör, oljor m.m. Auktoriserad Valtra, Fendt, Sampo, Huddig och Lännservice

MSA 60 C-B - Batteridrivna såg (Bränsle ca 35 min (AKO)) 299€

MSA 70 C-B - Batteridrivna såg (Bränsle ca 45 min (AKO)) 379€

Ultralätta motorsågar
Stihl MS 162 Erbjudande 199€
Stihl MS 172 Erbjudande 299€
Stihl MS 172 Erbjudande 399€

NYA MODELLER!
Arbeta tryggt och bekvämt med STIHL säkerhetsutrustning!
FRÅGA EFTER PAKETERBJUDANDE

Cirkelv. 15, MASKINSERVICE • KONEHUOLTO tel. 06-3182950
65100 Vasa **MARANDER** 0500-364688
www.marander.fi • email: marander@maskin.netikka.fi

Prenumerera på

Skogsbruket

Skogsbruket är ett unikt magasin för dagens skogsbrukare och -ägare. Tidningen ges ut av Föreningen för Skogskultur r.f. sedan år 1931. Föreningen i sin tur grundades redan år 1910. Skogsbruket är Finlands enda obundna svenskspråkiga skogstidning för privatskogsbruket.

PRENUMERA SÅ HÄR

- Sänd e-post till skogsbruket@atex.com eller
- Ring 03 4246 5396 eller
- Fyll i formuläret på www.skogsbruket.fi

Prenumerationsavgifter:

Finland: 80 euro/år (inkl. moms 10%)

Åland: 73 euro (moms 0%),

Utrikes EU länder: 96 euro (inkl. moms 10%)

Utrikes övriga länder: 88 euro (moms 0%).

Studierande vid skogliga utbildningar får tidningen gratis under studietiden. Gör din beställning på info@skogsbruket.fi

För pappersfakturer debiteras en avgift på 5 euro. Meddela om du vill ha fakturan på e-post eller gå in via din nätbank och gör avtal om e-faktura.

Du kan dra av prenumerationsavgiften i skogsbeskattningen!

På www.skogsbruket.fi

hittar du instruktioner hur du läser tidningen digitalt!


TIDNINGEN UTKOMMER

6 gånger per år

52 sidor per nummer

Som prenumerant har du också full tillgång till Skogsbruket som e-tidning!



 Föreningen för Skogskultur r.f. INFORMERAR foreningen.for.skogskultur@gmail.com | 0400-414082 | www.skogskultur.fi

SKOGSBRUKETS HANDBOK

En ny reviderad upplaga är här

Beställ ditt exemplar idag på Skogskulturs hemsida www.skogskultur.fi/skogsbruketshandbok

OBS! Studerande inom skogsbranschen som själva bör skaffa Handboken som obligatorisk kurslitteratur erbjuder vi 50% rabatt. Mer info på webben!

 Föreningen för Skogskultur r.f.

Utgiven med stöd av:



Pris
50 EURO

+ POSTNINGSKOSTNADER
7 EURO/BOK
TILLKOMMER.



Skogsbruket 2025 utkommer

nr 2/2025 : 21.4 – Deadline för material 17.3

nr 3/2025 : 16.6 – Deadline för material 12.5

nr 4/2025 : 1.9 – Deadline för material 28.7

nr 5/2025 : 27.10 – Deadline för material 22.9

nr 6/2025 : 22.12 – Deadline för material 17.11



Föreningen för Skogskultur r.f.

Kallelse till årsmöte

Föreningen för Skogskultur r.f. håller sitt stadgeenliga årsmöte torsdagen den **20.3.2025 klockan 13.00-14.00.**

Mötet hålls på distans via Teams.

Anmälan till årsmötet är obligatorisk.

Anmäl ert deltagande senast fredagen den 14.3.2025 per e-post på adressen foreningen.for.skogskultur@gmail.com

Mötesinbjudan med länk till Teams och möteshandlingar sänds per e-post innan mötet.

Styrelsen



esse elektro-kraft
www.eekab.fi

BMT ENTREPRENAD

utför sprängning och transport i Österbotten



Tom 0400-345 529
Britta Maria 050-595 0039
Krooksbacksvägen 12, Vörå

SISTA CHANSEN ?



Virkespriserna är nu bra så det lönar sig att hugga så länge du ännu får.

- Lätt, snabb och stark allt i samma maskin
- fälldiameter 30cm
 - kvistkraft 22kN
 - svärd 14/16in, 2mm
 - oljebehov 40-80l/min
 - matning 0,5 - 2,0 m/s

JOBO ST50 Combi

SYKETEC 

Vallgrundvägen 78B, 65800 Replot
Börje 040 7008796.
info@sykeharvesteri.fi www.sykeharvesteri.fi

Ab AGRO-YTMEK Oy

Tel 0500 294158 / 06 2256269
www.agroymek.fi



MÖRE SKOGSVAGN + KRAN 6570
Ett parti med kran 6.6m, vagn 9 ton

Pedersöre
Skogsentreprenad

050-308 8041



Skogsvårdsföreningen
Skogsreviret

Tel. 019 241 5800 www.revir.org

Det är dags för Skogskulturs traditionella Sommarexkursion

med fullspäckt program
inom aktuella teman!

LAGSTIFTNING, TOLKNING OCH HÄNSYN

Hur ska vi tackla art- och biotopskydd,
avgränsningar, tolkning, hänsyn och
lagstiftning i både ersatta och oersatta
gråzoner?

Välkomna på knivskarpa fortbildningsfäldagar
i unik historisk bruksmiljö. Vi bjuder på både
utbildning och senaste nytt inom temat samt trevlig
samvaro för både skogsproffs och skogsägare. Det
är nu 101 år sedan den första Sommarexkursionen
arrangerades. De aktuella ämnena varierar från år
till år men behovet att träffas kvarstår!

PRELIMINÄRT PROGRAM

Torsdag 28 augusti

Tema: Art- och biotopskydd

- Samling, välkomstkål och skogsbrukarfrukost.
- Objekt 1 och 2. Art- och biotopskydd, lagstiftning, klassificering, avgränsning. Fältbesök med ansvarig myndighet.
- Stadig lunch.
- Objekt 3 och 4 varvat med eftermiddagskaffe och tilltugg i fält.
- Möjlighet till rundvandring i Fiskars bruk samt provsmakning av det lokala bryggeriets öl innan kvällsprogram.
- Oförglömlig middag i den unika bruksmiljön. Tal, utdelning av förtjänstecken, program och trevlig samvaro.
- Övernattning på hotell i trakten.

Fredag 29 augusti

Tema: Utvecklingen av skogsbruket på Fiskars
och fasta fornlämningar

- John von Julin som visionär och utvecklare av skogsbruket vid Fiskars. Besök till lärkbeståndet i Lönnhammar.
- Kolningens tid. Besök till historiskt milbotten i Lönnhammar. Skötsel och hänsyn.
- Lunch och avslutning i Fiskars.
Dagens avslutas kring kl 14.00.

Detaljerat program samt uppgifter för anmälan och hotellbokning presenteras i Skogsbruket nummer 2/2025, som utkommer den 21 april, samt på Skogskulturs webbsida <https://skogskultur.fi/sommarexkursion/> och sociala medier (Facebook och LinkedIn) inom kort.



Föreningen för
Skogskultur r.f.

FISKARS
VILLAGE